

AVFALLSPLAN

Strategi för avfall, grundvatten och giftfri miljö för ett hållbart Nordmaling, Bjurholm, Vindeln och Vännäs 2012 – 2020

Miljömålen presenteras med Tobias Flygars illustrationer © Naturvårdsverket

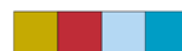

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. År 2020.....	4
3. Inledning.....	5
3.1 Vad är avfall?	5
3.2 Ansvarfördelning.....	5
3.3 Avfallsplanens syfte och mål	7
3.4 Varför behövs en avfallsstrategi?	7
Tre direktiv blir ett	7
Avfallshierarkin är utgångspunkt för prioriteringar som rör avfall.....	8
4. Beskrivning av kommunerna.....	9
4.1 Kommunerna	9
4.2 Näringsliv	10
4.3 De kommunala avfallsorganisationerna	10
5. Nulägesbeskrivning hushållsavfall	16
5.1 Insamlingssystem	16
5.2 Behandling hushållsavfall	18
5.3 Mängder	20
5.4 Plockanalyser.....	20
5.5 Problem	20
6. Nulägesbeskrivning av övrigt avfall.....	21
6.1 Mängder	21
6.2 Problem	21
7.1 Nuvarande anläggningar i kommunerna	23
8. Nedlagda avfallsuppdrag.....	24
8.1 Förorenade områden/MIFO.....	24
9. Styrmedel och mål.....	25
9.1 Lagstiftning	25
Miljöbalken (1998:808).....	25
9.2 Nationella mål	26
9.3 Regionala miljömål	27
9.4 Lokala mål med delmål	27
9.5 Strategier	27
10. Mål och strategier Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmalings kommun	29
10.1 Mål	29
10.2 Aalborgåtaganden.....	33
11.1 Uppföljning och utvärdering	36

- Bilagor:**
1. Producentansvar
 2. Uppföljning av föregående avfallsplan
 3. Förteckning över nedlagda kommunala deponier
 4. MKB - miljökonsekvensbeskrivning
 5. Mängder och statistik
 6. Åtgärdsplan
 7. Avfallshantering i Sverige
 8. Organisation för framtagande av avfallsplanen
 9. Plockanalys 2009
 10. Ordlista – definitioner och begrepp

1. Sammanfattning

Avfallsplan för Vindelns, Bjurholms, Vännäs och Nordmalings kommuner har tagits fram i samverkan och samarbeten under 2009 - 2011. Arbetet har som grund utgått ifrån RVF rapporten 2006:13, "Handbok i kommunal avfallsplanering" som tagits fram av Carl Bro AB (från april 2007, Grontmij AB) på uppdrag av RVF (från 2007, Avfall Sverige) och Naturvårdsverket samt den Nationella Avfallsplanen.

Projektarbetsgruppen har arbetat fram stora delar av textmaterialet och Inger Olofsson, Region Västerbotten, har samordnat arbetet enligt en fastställd organisationsplan, (se bilaga 7).

Under planprocessen har förankring och samråd skett med länsstyrelsen och ett brett remissförfarande till kommunala verksamheter, bolag och företag, har genomförts.

Målet med avfallsplanen är att åtgärder som föreslås ska minska avfallets mängd och dess farlighet. Denna avfallsplans syfte är att nå de mål som riksdag och regeringen anvisar samt de mål som kommunerna härutöver fastställt inom avfallsområdet.

Lyckades kommunerna då med förra avfallsplanen med de tidsangivna åtgärderna och de konkreta målen? I respektive kommuns avfallsplan beskrivs detta resultat och uppföljning i bilaga 2.

I denna avfallsplan fortsätter kommunerna med sin utstakade strategi att göra det enkelt för kommunmedborgarna att sortera och därmed få fler att delta i systemet. Kommunen ska föregå med gott exempel och införa ökad källsortering.

Sedan de föregående avfallsplanerna antogs har många deponier avslutats och arbetet med nya klassificeringar enligt MIFO (metod för inventering av förorenade områden) ska ske under avfallsplaneprioden för att säkerställa att inga föroreningar kan skada hälsa och miljön.

Detta är endast ett axplock av alla åtgärder som föreslås i avfallsplanen, vilken innehåller följande huvudmål samt därtill följande handlingsplan med åtgärder:

Genom samverkan arbeta för att bli Umeåregionens bästa kommuner vad gäller hållbar avfallshantering och en giftfri miljö

2. År 2020

Begränsad klimatpåverkan

1. Senast 2020 ska fordon som används vid kommunens insamling och transport av avfall till 30 % drivas på förnyelsebara drivmedel.
2. Senast 2014 ska all personal som arbetar med transport och insamling av avfall i kommunen vara utbildade i och tillämpa sparsam körning som t ex Eco-driving.

Giftfri miljö

1. År 2020 är andelen farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll- säckavfall mindre än 0,2 % per prov.
2. Senast 2015 ska nedlagda deponier som kommunen har tillsyn över vara riskklassade och förorenade områden ska beaktas vid plan och byggärenden.

Skyddande ozonskikt

1. Alla inlämnade frys- o kylmöbler samt aerosoler skadliga för ozonskiktet på insamlingsplatser som kommunen ansvarar för, ska borttransporteras till godkänd behandlingsanläggning.

Ingen övergödning

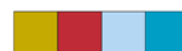
2. Senast år 2020 bör allt avloppsslam, efter biologisk behandling, återföras till jord- och skogsbruk, användas på parkmark eller vid efterbehandling av förorenade områden.

Grundvatten av god kvalitet

1. År 2020 ska nedlagda deponier, pågående eller nya deponier och mellanlagringsplatser för avfall inte ge negativ påverkan på grundvattnet.

God bebyggd miljö

1. Senast 2020 ska 80 % av matavfallet sorteras ut från hushåll, för att omhändertas genom biologisk behandling, såväl som hemkompostering, centrala anläggningar som storkompost eller biogasproduktion.
2. Senast år 2020 är minst 95 % av hushållen och verksamhetsutövarna nöjda med den kommunala avfallshanteringen.
3. Senast år 2020 ska 60 % av verksamhetsutövarna där hushållsliknande avfall uppstår, sortera ut matavfallet, för omhändertagande genom biologisk behandling, kompostering eller biogasproduktion.
4. Senast år 2020 är andelen tidningar och förpackningar i kärll- säckavfall mindre än 10 % per prov.
5. Senast år 2020 ska återanvändbart avfall kunna lämnas till ett Returcentrum eller liknande.
6. År 2020 ska den totala mängden hushållsavfall till förbränning per kommuninnevärdare ha minskat med 40 % jämfört med 2010

3. Inledning

Varje människa ger dagligen, hela livet upphov till en mängd avfall. Hur vi hanterar vårt avfall är därför en viktig fråga. Denna avfallsplan behandlar avfallshanteringen i Vindelns, Bjurholms, Vännäs och Nordmalings kommun nu och i framtiden. Avfallsplanen beskriver hur kommunens innevånare vill att avfallshanteringen ska se ut 2020 och hur vi ska nå dit.

Avfallshanteringen är ett komplext område där det händer mycket. Ansvarsförhållanden och lagstiftning förändras och nya krav ställs. Kostnader ökar, avfallet behandlas på nya sätt och behovet av information ökar. Situationen kan tyckas oklar, men syftet är att skapa en hållbar utveckling på lång sikt. För att uppnå detta togs år 1991 ett beslut att alla Sveriges kommuner är skyldiga att upprätta en avfallsplan. Denna ska innehålla uppgifter om avfallsmängder, behandlingsmetoder samt åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

De fyra (4) kommuner som i samverkan framtagit denna avfallsplan har sedan tidigare upprättat sina egna första avfallsplaner från år 1992-95, några har reviderat sina planer år 2000 och nu är det dags att upprätta nya planer och då har man valt att göra detta arbete tillsammans. Naturvårdsverket har i den nationella avfallsplanen, Strategi för hållbar avfallshantering, utgiven i september 2005, gett riktlinjer om hur kommunerna ska arbeta fram sina avfallsplaner.

3.1 Vad är avfall?

En trasig stol – är det ett avfall?

Ja, kanske, om du vill bli av med den. Har du tänkt renovera stolen är den inte längre att betrakta som avfall.

I miljöbalken (1998:808) 15 kap. 1 §, finns följande definition för avfall: ”Varje föremål, ämne eller substans som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med”.

Avfall är allt som vi vill eller måste göra oss av med. Det finns många olika typer av avfall. Kommunen har ansvar för hushållsavfall och definitionen på detta lyder enligt följande: ”Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet”. Därmed jämförligt avfall kan t.ex. vara avfall från affär, skola eller äldreboende där avfallet ser ut ungefär som hushållsavfall. Det är alltså inte helt självklart vad som klassas som avfall.

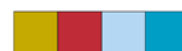
3.2 Ansvarfördelning

Ansvar för avfallshanteringen i Sverige vilar på oss alla.

- Kommuner och myndigheter
- Producenter
- Hushåll
- Verksamhetsutövare

– Kommuner och tillsynsmyndigheter

Enligt miljöbalken (1998:808) 15 kap. 8 § har kommunen ansvar för insamling och omhändertagande av allt hushållsavfall, undantaget avfall under producentansvar, se nedan. Detta kallas **kommunens renhållningsskyldighet**. Renhållningsskyldigheten innebär att kommunen måste hämta det hushållsavfall som uppkommer. Kommunen får givetvis ta betalt för detta. När det gäller hushållsavfall får dessutom ingen annan transportera detta än kommunen eller den som gör detta på kommunens uppdrag. I miljöbalken, 15 kap. 18 § står att; ”När avfall skall transporteras genom

kommunens eller en producents försorg, får avfall inte komposteras eller på annat sätt återvinnas eller bortskaffas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren”.

För farligt avfall gäller att kommunen ansvarar för allt farligt avfall som ingår i hushållsavfallet. Ansvaret omfattar insamling, transport och behandling.

Kommunen har ett planeringsansvar i och med ansvaret att ta fram en renhållningsordning (lokala föreskrifter för avfall och avfallsplan). I miljöbalken (1998:808) 15 kap. 11 § står följande; ”Avfallsplanen skall innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet” Detta gäller även för verksamhetsavfall.

Länsstyrelsen tillsammans med den kommunala nämnden som hanterar miljöfrågor har en roll som tillsynsmyndighet över avfallshanteringen.

– Producenter

Producenterna ansvarar för det avfall som omfattas av det lagstiftade producentansvaret.

Producentansvar innebär att den som tillverkar en produkt är skyldig att insamla, bortforsla, materialåtervinna och/eller energiutnyttja det avfall som uppstår då produkten kasseras. En producent är den som yrkesmässigt tillverkar, importerar, fyller och/eller säljer en vara. Alla producenter omfattas inte av förordningen om producentansvar. Idag råder producentansvar för följande avfallslag (inom parentes det materialbolag som sköter producenternas ansvar):

- bilar (Bil Producentansvar Sverige AB)
- däck (Svensk Däckåtervinning)
- returpapper (Pressretur)
- förpackningar (Returwell, Plastkretsen, Metallkretsen, Svensk Glasåtervinning, Svensk Kartongåtervinning)
- elektriska och elektroniska produkter (El-Kretsen)
- glödlampor och vissa belysningsarmaturer (El-Kretsen)
- batterier (El-Kretsen)
- läkemedel (Apoteken)

För att leva upp till detta ansvar har producenterna bildat olika materialbolag som administrerar verksamheten, t.ex. El-Kretsen, FTI (förpacknings- och tidningsinsamlingen).

Syftet med producentansvar är att få produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller farliga ämnen. Mer information i bilaga 1

– Hushåll

Hushållen är skyldiga att sortera det avfall som uppkommer i hushållet. Sorteringen ska ske enligt reglerna i de kommunala föreskrifterna om avfallshantering.

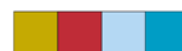
Det farliga avfallet som uppkommer skall sorteras ut från brännbart avfall och övrigt restavfall.

Dessutom har alla en skyldighet enligt förordningarna om producentansvar att sortera ut förpackningar, tidningar, däck, glödlampor, batterier och elavfall. Det utsorterade avfallet ska sedan lämnas i kommunernas respektive producenternas insamlingssystem.

– Verksamhetsutövare

För t.ex. företag och industrier gäller att ansvaret för avfallet ytterst ligger hos avfallsproducenten. Det är företaget som ska ha kunskap om avfallet och dess effekter på miljön. Det är också företaget som ska hålla sig uppdaterad vad det gäller lagstiftningsförändringar. För verksamheter där avfall uppkommer finns ett ansvar för att detta transporteras till en godkänd behandlingsanläggning.

Dessutom har även verksamheter en skyldighet enligt förordningen om producentansvar att sortera ut förpackningar, tidningar, däck, glödlampor, batterier och elavfall. Det farliga avfallet som uppkommer skall sorteras ut från brännbart avfall och övrigt restavfall.

3.3 Avfallsplanens syfte och mål

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument i kommunen och ett instrument för att styra avfallshanteringen mot de nationella, regionala och lokala mål som antagit i syfte att förbättra miljön.

Syftet med avfallsplanen är dels att nå de mål som riksdagen och regeringen anvisar och dels att nå de mål som kommunerna härutöver fastställt inom avfallsområdet. Avfallsplanen omfattar allt avfall som uppkommer i kommunen, dvs. avfall från enskilt hushåll, avfall från de företag som bedriver verksamheter i kommunen samt det avfall som producenterna ansvarar för.

För att leva upp till syftet måste avfallsplanen vara ett levande dokument som fungerar som vägledning i en ständig process, där målen och handlingsplanen årligen måste uppdateras och inarbetas.

Avfallsplanen utgör ett komplement till de lokala avfallsföreskrifterna och tillsammans utgör de alltså kommunernas (Vindeln, Bjurholm, Nordmaling och Vännäs) Renhållningsordning. Renhållningsordningen antas av respektive kommuns kommunfullmäktige.

3.4 Varför behövs en avfallsstrategi?

Vår konsumtion leder till stora mängder avfall och tyvärr ökar de totala mängderna. För att kunna minska avfallsmängderna är det viktigt att ha en strategi, som kan leda oss till en hållbar avfallshandtering på lång sikt.

Europaparlamentet och Avfallsrådet har kommit överens om ett nytt ramdirektiv om avfall. Det nya ramdirektivet innebär flera viktiga förändringar. Dessa får stor betydelse för de svenska avfallsbestämmelserna, eftersom ramdirektivet styr stora delar av femtonde kapitlet i miljöbalken och avfallsförordningen.

Mycket har hänt på avfallsområdet sedan det första ramdirektivet ursprungligen skrevs 1975. Under årens lopp har man bara gjort mindre ändringar. I december 2005 presenterade EU-kommissionen därför ett förslag till nytt direktiv. Förslaget utgick från kommissionens strategi om förebyggande och materialåtervinning av avfall.

Förhandlingarna om det nya ramdirektivet har pågått under flera år och det slutliga beslutet fattades den 20 oktober 2008. Till den 12 december 2010 ska medlemsstaterna ha infört de nya bestämmelserna i den nationella lagstiftningen.”

Tre direktiv blir ett

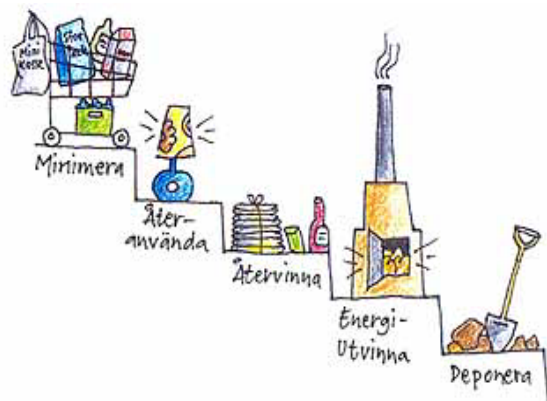
Det nya direktivet kommer att ersätta tre nu gällande direktiv; ramdirektivet (2006/12/EG) om avfall, direktiv (91/689/EEG) om farligt avfall och direktiv (75/439) om spillolja.

Avfallshierarkin är utgångspunkt för prioriteringar som rör avfall

I det nya ramdirektivet lyfter man fram avfallshierarkin som prioriteringsordning för lagstiftning och politik på avfallsområdet.

Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmalings kommun har valt en strategi som går i linje med den som finns både nationellt och internationellt. Denna strategi går ut på att i första hand förhindra att avfall uppstår, i andra hand ska avfallet återanvändas, i tredje hand ska avfallet återvinnas, i fjärde hand ska avfallet energiutnyttjas och som sista åtgärd ska det deponeras.

1. Minimera
2. Återanvända
3. Återvinna
4. Förbränna, energiåtervinna
5. Deponera

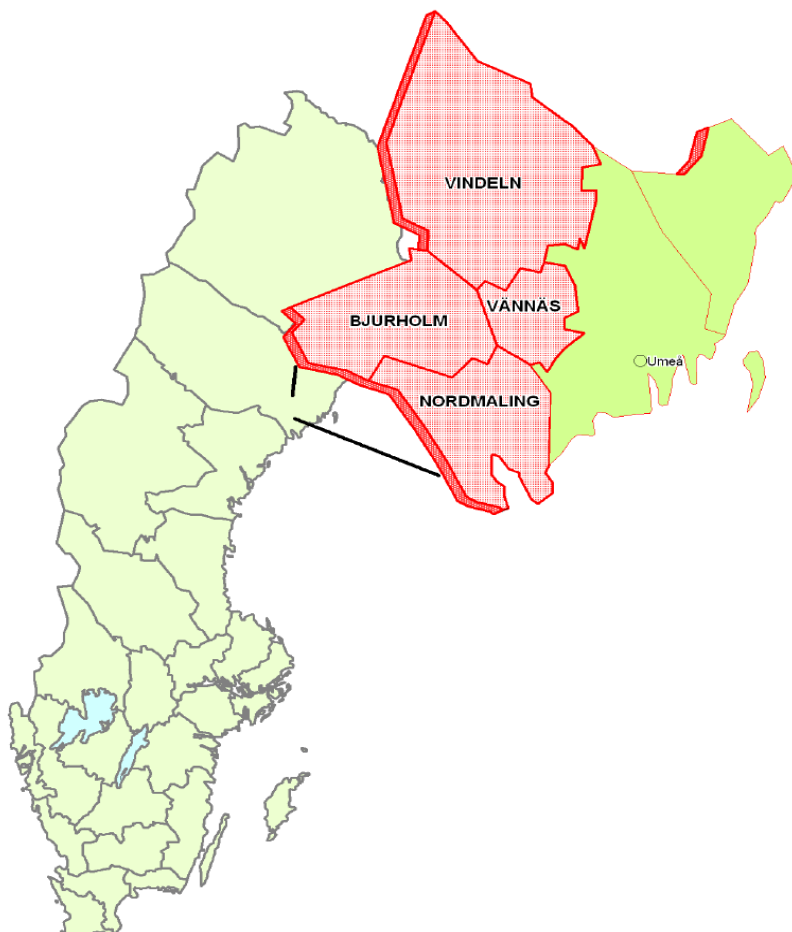
I kommunernas strategi ingår dessutom att göra det enkelt för medborgarna att sortera sitt avfall och på så sätt få fler att sortera. Denna strategi har visat sig vara riktig eftersom fler sorterar om man underlättar för var och en att ta sitt ansvar.

Detta stämmer också väl överens med Miljöbalken (1998:808) 1 kap. 1 §, 5 punkten som lyder ”Miljöbalken skall tillämpas så att återanvändning, återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås”.

4. Beskrivning av kommunerna

4.1 Kommunerna

Karta på västerbotten och Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmalings placering

Vindelns kommun, med en yta på 2 651 km² och ca 5 600 invånare. Samhället Vindeln ligger ca 55 km nordväst från Umeå stad. Kommunen gränsar till Skellefteå, Robertfors, Umeå, Vännäs, Bjurholm Lycksele och Norsjö kommun. Några av de företag som är uppräknade under "Näringsliv" ingår i världens tätaste och ledande skogsmaskinkluster.

Förutom samhället Vindeln, där det bor ca 2000 personer består kommunen av ytterligare ett antal byar, bl.a. Hällnäs, Åmsele, Granö och Tvärälund. Kommunen har 20 st. naturreservat och en mycket sevärd natur- och kulturplats vid Vindelälven som heter Naturcentrum. I Vindelns kommun finns ca 2000 villor, ca 300 flerbostadshus och ca 1100 fritidshus.

Bjurholms kommun, med en yta på 1 316 km² och ca 2 500 invånare. Samhället Bjurholm ligger 60 km väster om Umeå stad. Kommunen gränsar till Nordmaling, Vännäs, Vindeln, Lycksele och Åsele. Kommunen är känd som den befolkningsmässigt "minsta kommunen" i Sverige, Konstvägen Sju Älvar och Älgfarmen. I Bjurholms tätort bor ca 1000 personer, resterande befolkning bor i någon av de 85 byarna i kommunen. Kommunen har 7 naturreservat. I kommunen finns ca 1600 villor, ca 28 flerbostadshus och ca 620 fritidshus

Vännäs kommun, med en yta på 533 km² och ca 8 350 invånare, belägen ca 35 km väster om Umeå, mitt i Umeåregionen. Kommunen gränsar till Bjurholm, Nordmaling, Umeå och Vindelns kommun. Förutom i samhället Vännäs där bor ca 4200 personer, består kommunen ytterligare av ett antal byar bl.a. Vännäsby, Pengsjö, Vännfors och Strand. Kommunen har 3 naturreservat, känd för att ha Sveriges längsta hängbro i trä som är placerat i Selet, Stenbrottet för stora musikarrangemang, Motormuseum och en fantastisk Simultanskytteanläggning. I kommunen finns ca 4147 villor och flerbostadshus samt ca 390 fritidshus.

Nordmaling, med en yta på 1239 km² och ca 7200 invånare. Samhället Nordmaling ligger ca 50 km söder om Umeå stad. Kommunen gränsar till Bjurholm, Umeå, Örnsköldsvik och Vännäs kommuner. Förutom samhället Nordmaling och Rundvik, där det bor ca 3500 består kommunen av ytterligare ett 100 tal byar. Kommunen har 7 st naturreservat. Kommunen är bl.a. känd för sina fina fiskevatten i Öreälv, Lögdeälv och Leduån.

I Nordmaling kommun finns ca 2900 hushåll, ca 520 flerbostadshus och ca 1050 fritidshus

4.2 Näringsliv

I kommunerna har företagande och entreprenörskap alltid varit ett honnörsord. Detta har bidragit till att skapa ett starkt och välmående näringsliv. Några av de största företagen i kommunerna är bl.a. för:

Vindeln

Cranab, Indexator, Vimek, Slagkraft, Protab som alla ingår i skogsmaskinsklustret.

Vännäs

Kaj Johanssons Åkeri, Vännäs Plåt AB, Dooria, Liljaskolan.

Nordmaling

Olofsfors AB, Pumpex AB, SCA Timber AB.

Bjurholm

Engmans Skogsmaskiner, Norra Skogsägarna ek. förening, Chip & Circuit Nord AB

4.3 De kommunala avfallsorganisationerna

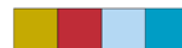
Sveriges kommuner har ett renhållningsansvar. I Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmaling är det respektive kommuns Kommunstyrelse, som har det övergripande ansvaret för avfallshanteringen och avfallsplaneringen. Utförare av insamling och borttransport av avfall sker på entreprenad i dessa fyra kommuner.

Kommunen är beställare

De tekniska avdelningarna i Vindeln och Bjurholm respektive Samhällsbyggnads-förvaltningarna i Vännäs och Nordmaling, sköter och beställer insamling och transport av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall från hushåll och företag i respektive kommun.

Återvinningscentralerna i respektive kommun (ÅVC), sköts i egen regi förutom i Nordmaling där man anlitar entreprenör för uppdraget. Vännäs kommun har en deponianläggning för icke-farligt avfall, Starrbergets avfallsanläggning, som ägs av kommunen och drivs i egen regi.

Kommunernas tekniska avdelningar respektive Samhällsbyggnadsförvaltningarna är beställare och sköter kund- och administrativa uppgifter kring insamling och transport av avfall. En mycket viktig del i avfallshanteringen är också informationen till kunder och kontakten med kunderna för att kommunmedborgare ska få information om källsortering och hur man ska bli av med sitt avfall.

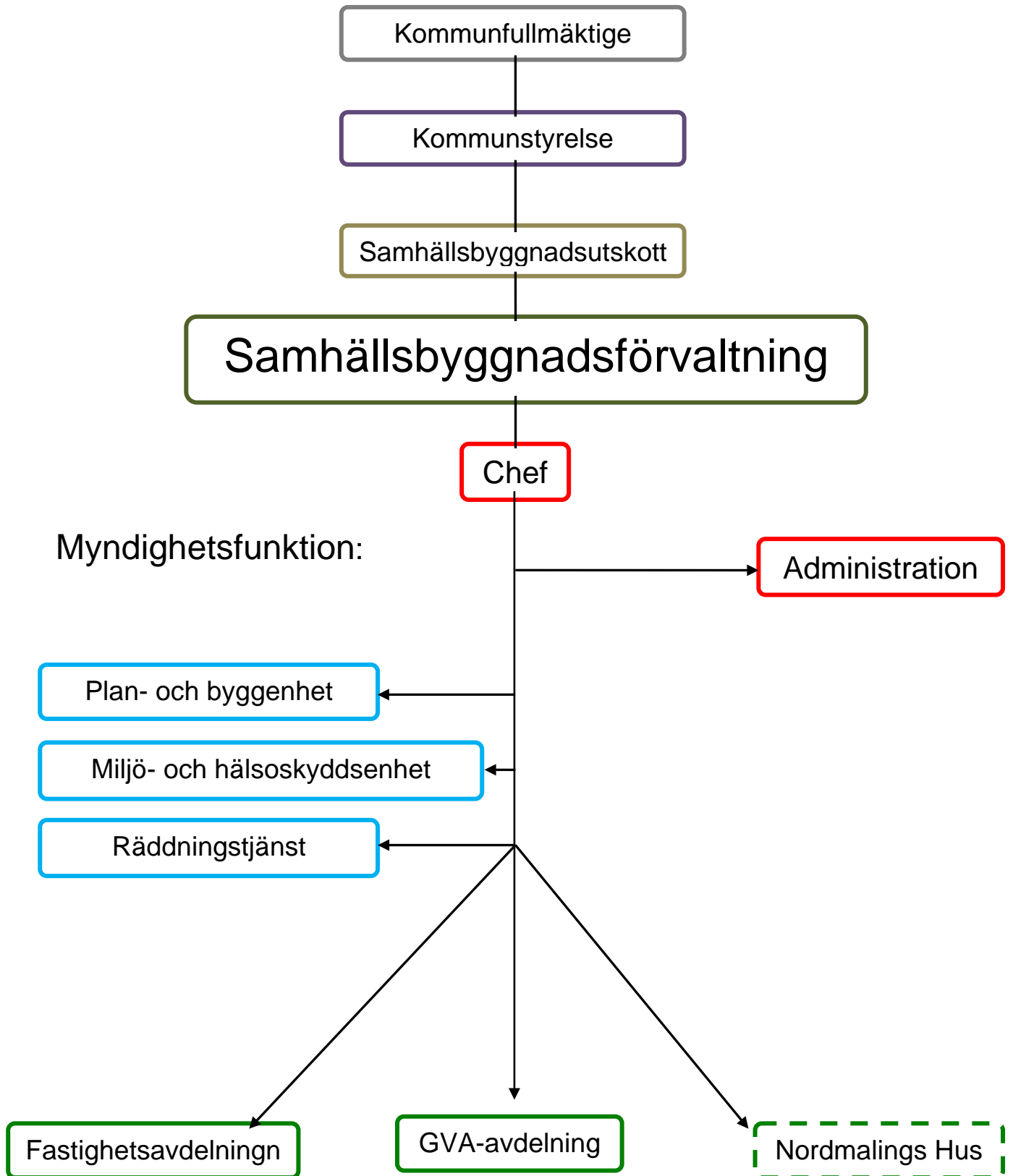
Entreprenörer som utförare

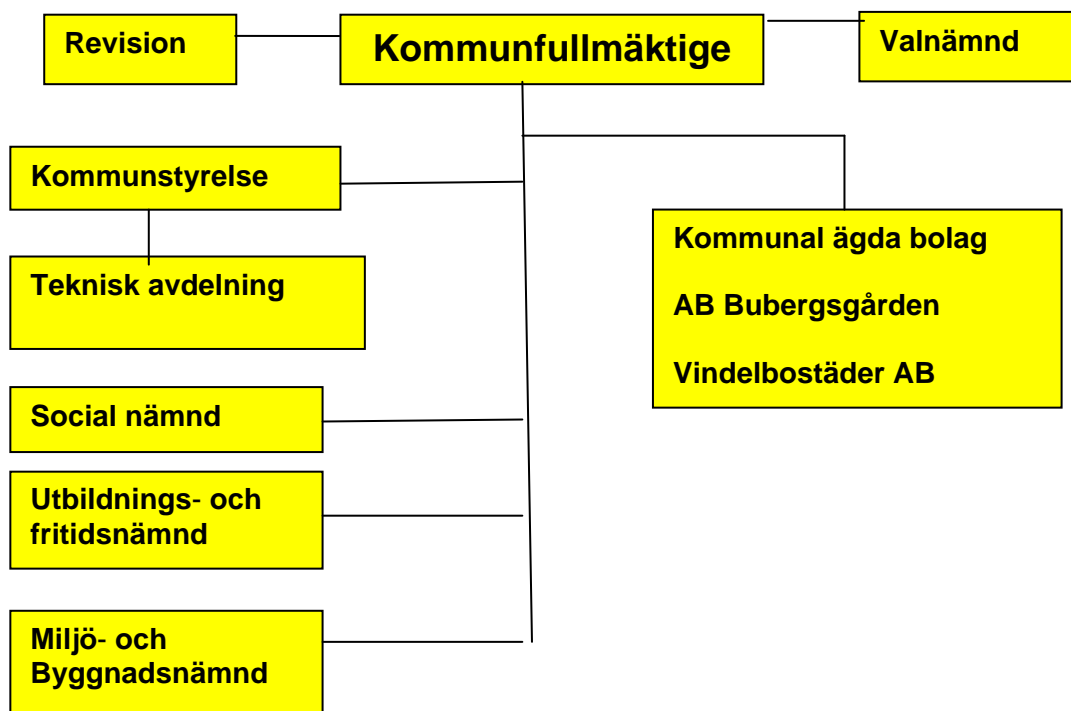
Den entreprenör som anlitas för insamling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall i dessa fyra kommuner är idag Allmiljö.

För borttransport och behandling av hushållens farliga avfall från ÅVC och dess miljöstationer anlitas i dagsläget för Vindeln och Nordmaling Ragnsells. I Bjurholm tar företaget Cliffton emot det farliga avfallet och transporterar det vidare för behandling till SAKAB och Vännäs anlitar SAKAB för borttransport och behandling.

Tillsynsmyndigheten

Det är respektive kommuns tillsynsenhet som utöver den lokala tillsynen av efterlevnaden av bestämmelserna kring avfallshanteringen. I Vindeln heter de Miljö- och byggnämnd, Bjurholm Miljö- och byggnämnd, Vännäs Plan- och miljönämnd och i Nordmaling Miljönämnd. Det är till dessa som kunden söker dispens eller anmäler ärenden enligt de lokala renhållningsföreskrifterna.

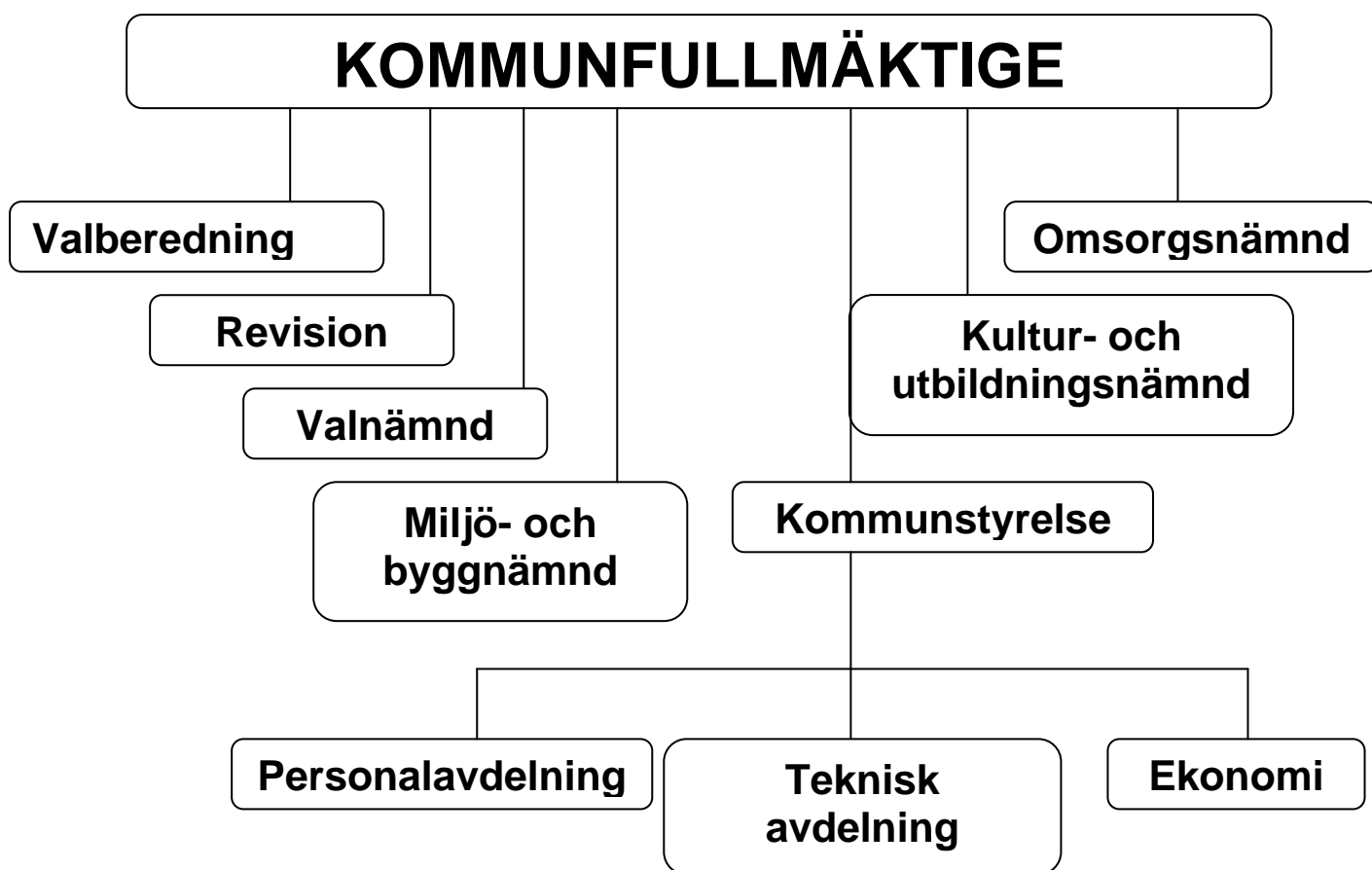

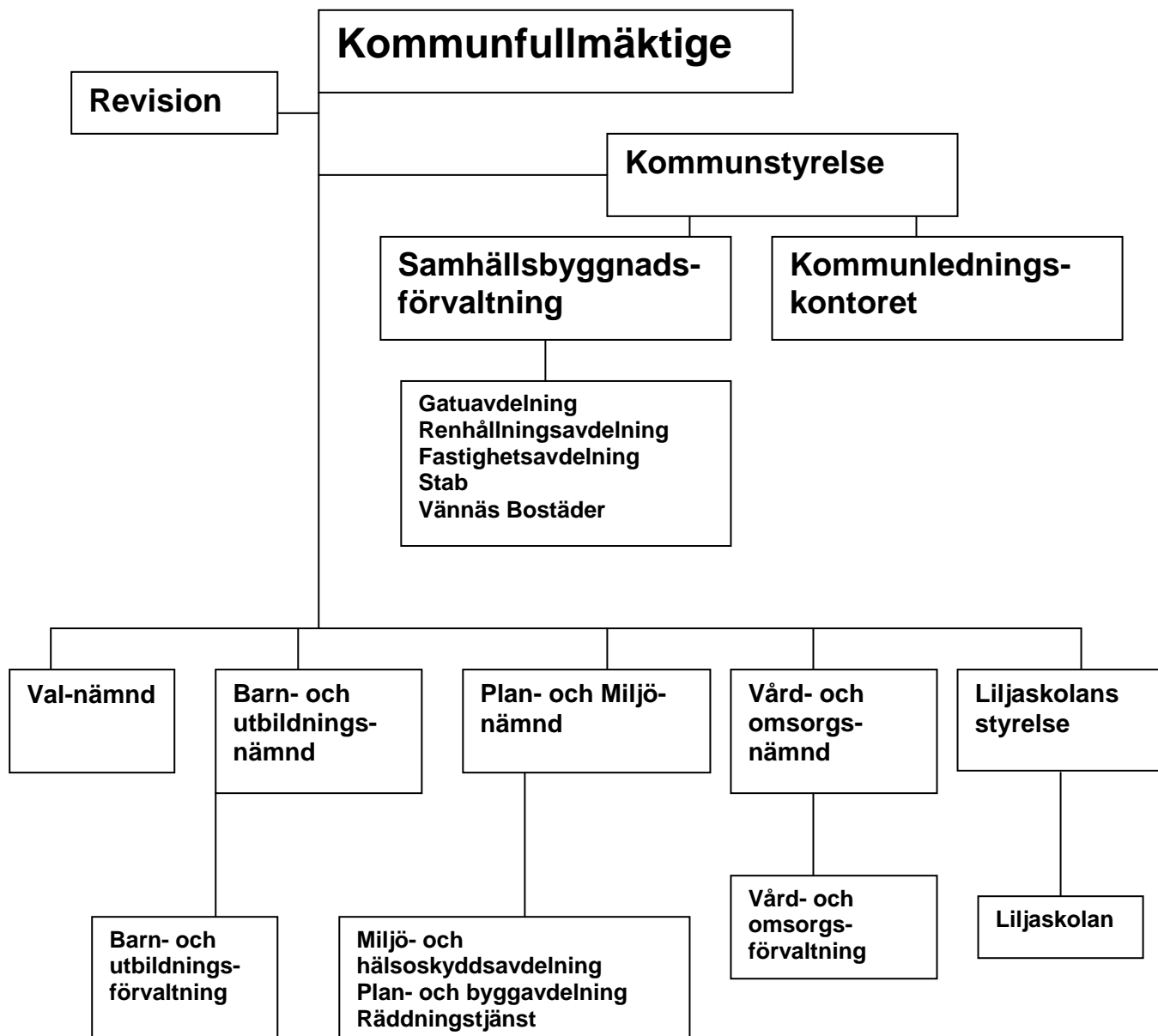

NORDMALINGS KOMMUN

BJURHOLMS KOMMUN

5. Nulägesbeskrivning hushållsavfall

5.1 Insamlingsystem

Insamling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall sker i

Vindelns kommun	– på entreprenad
Bjurholms kommun	– på entreprenad
Vännäs kommun	– på entreprenad
Nordmalings kommun	– på entreprenad

Villor och flerfamiljsfastigheter

Det finns två alternativ lösningar idag att välja att sortera sitt hushållsavfall, dels att

* hemkompostera sitt matavfall och lämna övrigt brännbart till kommunen för omhändertagande

* lämna matavfall och övrigt brännbart avfall till kommunen för omhändertagande

Insamling av hushållsavfallet sker i gröna plastkärl för brännbart avfall, med volym från 140 – 660 liter.

Många flerfamiljsfastigheter har s.k. soprum som är gemensamma för alla lägenheter i huset. Här finns behållare för brännbart hushållsavfall och ev. möjligheter att källsortera fler fraktioner eftersom vissa flerfamiljsfastigheter erbjuder också sina hyresgäster s.k. FNI (Fastighetsnära insamling) av tidningar och förpackningar samt elektronikavfall och övrigt farligt avfall.

Vissa flerfamiljsfastigheter erbjuder också sina hyresgäster s.k. FNI (Fastighetsnära insamling) av tidningar och förpackningar.

Företag och verksamheter

Företag och verksamheter ska sortera ut sitt hushållsliknande avfall, s.k. därmed jämförligt avfall.

Skillnaden är att här har man möjlighet att bruka större behållare, beroende på vilka mängder avfall som uppkommer.

Insamling av slam från trekammarbrunnar sker i

Vindelns kommun	– i egen regi
Bjurholms kommun	– på entreprenad
Vännäs kommun	– på entreprenad
Nordmalings kommun	– på entreprenad

Slamsugningsbilen tömmer två- och trekammarbrunnar samt slutna tankar på både slam och vatten.

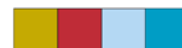
Återvinningscentraler (kommunägda)

Bemannade anläggningar med bestämda öppettider där grovavfall, elektronikavfall och övrigt farligt avfall, metallskrot m.m. får lämnas. För mer information se respektive kommuns hemsida.

Vindelns kommun	– Rosinedal
Bjurholms kommun	– Kyrktjärn
Vännäs kommun	– Starrberget

Återvinningscentral (på entreprenad)

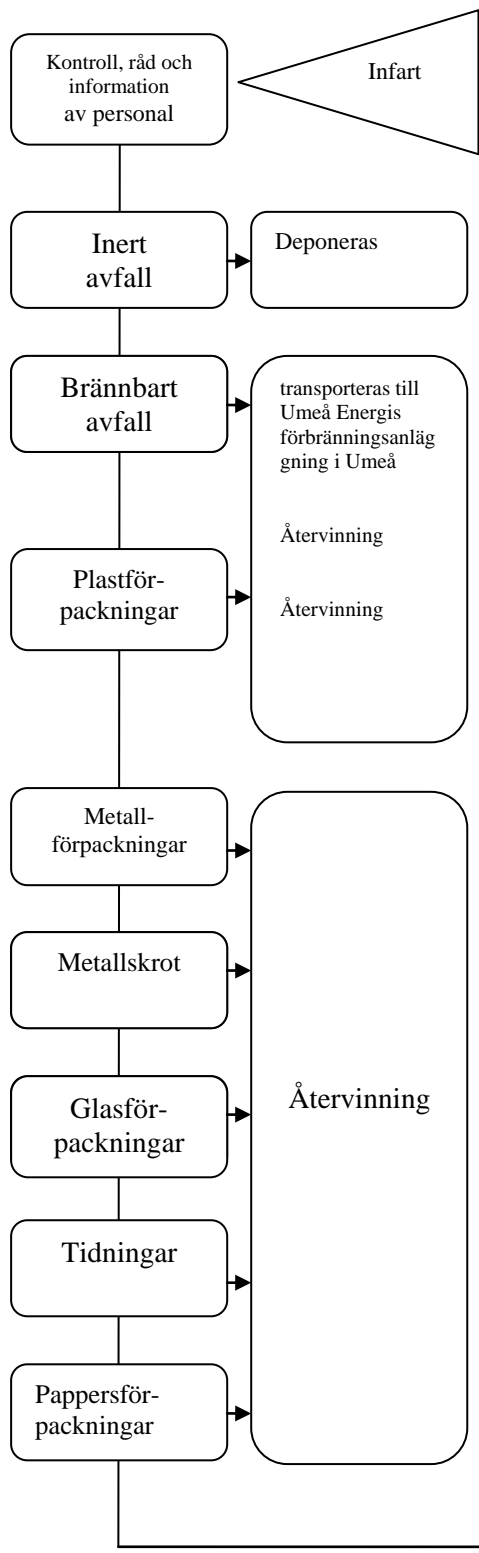
Nordmalings kommun	– Levar
--------------------	---------

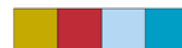
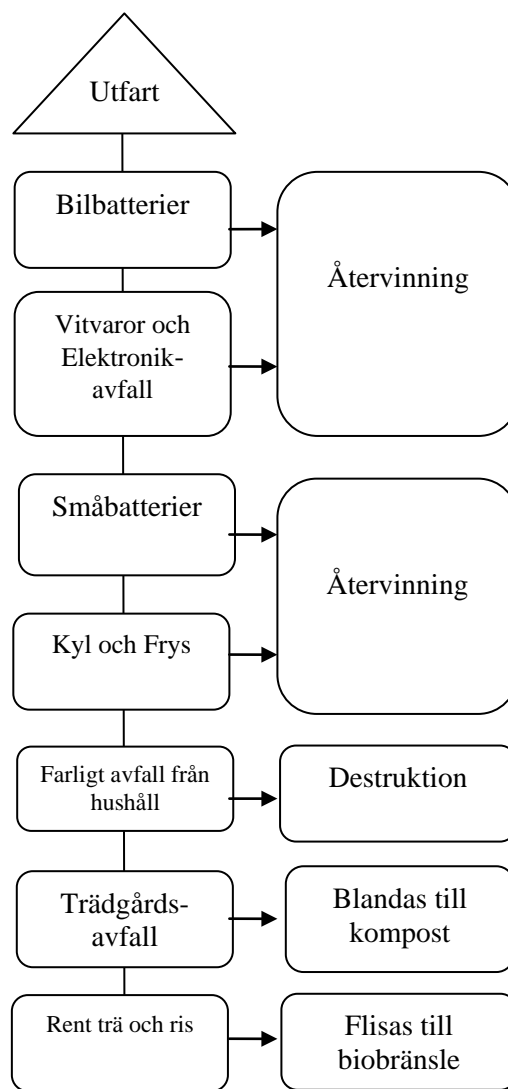

Deponianläggning

Starrberget, Vännäs kommun – Anläggning för icke farlig avfall

Exempel på vad en återvinningscentral kan ta emot för avfall, hur det sorteras och hur det behandlas

Återvinningsstationer (FTI ansvarar för behållare, skötsel och tömning)

Producentansvarsmaterial från hushåll ska sorteras ut och lämnas på ÅVS (återvinningsstationer)

- Hårda - och mjukplastförpackningar
- Metallförpackningar
- Glasförpackningar
- Returpapper
- Returkartong

Återvinningsstationer finns på följande platser i kommunerna:

- Vindelns kommun – 7 st. (Vindelns tätort, dubbelstation, Hällnäs, Åmsele, Granö, Tvärålund och ÅVC Lidbacken). Kommunen har dessutom två (2) återvinningsvagnar som körs runt i 10 byar, ca 8-9 gånger per år. Den placeras centralt i byn under en veckas tid för att sedan tömmas på kommunens ÅVC. I vagnarna kan man lämna producentansvarigt material samt en mindre mängd farligt avfall.
- Bjurholms kommun – 4 st. (Bjurholms tätort, Balsjö, Agnäs och ÅVC Kyrktjärn)
- Vännäs kommun – 7 st. (Tväråbäck, Vännäsby vid Reningsverket och Statoil, Vännäs tätort vid Konsum, Shell, Vännäsbadet och på Starrbergets ÅVC
- Nordmalings kommun – 7 st. (Nordmalingstätort vid brandstationen och värmeverket, Rundvik vid Handlarn, Gräsmyr vid ICA, Nyåker vid skolan, Lögde vid skolan, Brattfors vid ICA

Mer information finns på respektive kommuns hemsida

5.2 Behandling hushållsavfall

Övrigt avfall från hushåll som inte får läggas i kärl för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, lämnas på respektive kommuns ÅVC och sorteras och transporteras idag enligt följande:

- **Brännbart avfall**
Transporteras till Umeå Energis förbränningsanläggning på Dåvamyran.
- **Elektronikavfall**
Hämtas av El-Kretsen för vidare demontering, behandling och återvinning. Det är producentansvar på elektronikavfall, vilket så att elektronikavfall från hushåll samlas in via

kommunens återvinningscentral (ÅVC). Företag kan även lämna elektronikavfall, dock i begränsad mängd. Producenterna tar sedan vid och förbehandlar/behandlar el-avfallet. Elektronikavfallet klassas också som farligt avfall. Lysrör, glödlampor, diodlampor samt lågenergilampor ingår också och kan lämnas in på ÅVC.

- **Metallskrot**

Hämtas av Stena Metall för behandling och återvinning.

- **Trädgårdsavfall**

Flisas och transporteras bort av entreprenör till biobränslepannor. Trädgårdsavfall kan även flisas och komposteras.

- **Slam**

Från brunnar och tankar töms antingen på avloppsreningsverk där det behandlas eller på slambehandlingsanläggningar där det frystorkas. Efter en tid så blandas slam med t.ex. bark, gödsel, aska och ris, komposteras och blir till näringsrik jord.

- **Fett**

Från hushåll (t.ex. vegetabiliskt fett från fritöser och stekning) får inte hällas i vasken. Fettet gör att det lätt blir stopp i avloppsledningarna.

Vegetabiliskt fett från fritöser och stekning från restauranger, storkök och liknande verksamheter samlas upp i tunnor och lämnas till godkända återvinningsföretag. Alla restauranger och dylika verksamheter ska ha en fettavskiljare. Denna ska då tömmas minst en gång per år. Fettavskiljare töms med en slambil och fettet transporteras sedan till bl.a. Biogasanläggning Skellefteå.

- **Latrin**

I godkända behållare från hushåll tas emot och går till kompostering eller förbränning.

- **Farligt avfall**

Som lämnats på återvinningscentralernas miljöstationer hämtas idag av bl.a. Ragn-Sells och SAKAB (gäller inte Bjurholm som anlitar entreprenör för mottagning och borttransport). Elektronikskrot hämtas av El-Kretsen. Asbest deponeras på godkänd deponianläggning.

Nedan uppräknas ett flertal fraktioner av det som klassas som farligt avfall:
Oljeavfall, lösningsmedelsavfall, färg-, lack- och limavfall, bekämpningsmedelsrester och PCB-haltigt avfall, farliga kemikalierester, kvicksilverhaltigt avfall

Småbatterier, < 3 kg, bilbatterier
El- och elektronikavfall, lysrör, lågenergilampor, glödlampor och diodlampor.
Stora vitvaror, som t.ex. spis, tvättmaskiner, torktumlare m.m. och kyl- och frys

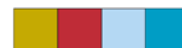
Asbesthaltigt avfall, ska vid avlämnandet vara väl inslaget/förpackat

- **Riskavfall**

Är ett samlingsnamn för specialavfall som har ursprung från sjukvården. Dock kan sådant avfall även uppkomma i hushållen och klassas då som hushållsavfall, vilket kommunen har ansvar för. Läkemedel ska lämnas på Apoteken.

- **Deponirester från ÅVC**

Transporteras från Vindeln, Bjurholm och Vännäs till Vännäs deponianläggning. Från Nordmaling transporteras deponiavfall till Dåvamyrån

5.3 Mängder

Målet med avfallsplaneringen är att minimera miljöpåverkan och den sanitära påverkan avfallet kan orsaka genom att samla in så mycket avfall som möjligt på ett bra sätt. Men det borde inte bara handla om att öka insamlingsmängderna genom återvinning utan också att minska mängden avfall som uppkommer. Höga insamlingsmängder för återvinning får inte bli ett självändamål. se bilaga 5, Mängder och statistik.

5.4 Plockanalyser

Kommunerna genomförde plockanalyser under år 2009 för att få en hänvisning till hur stora mängder av olika fraktioner som slängs i de behållare som är avsedda för brännbart avfall.

5.5 Problem

Definitionen av begreppet hushållsavfall är i vissa fall otydligt. Det gäller främst för verksamheter med ett hushållsliknande avfall. Denna otydlighet gör att det råder osäkerhet för både kommuner, verksamheter och entreprenörer om vem som har rådighet över avfallet. Det kan även i vissa fall leda till att avfallet inte sorteras ut i den omfattningen som det borde göras.

6. Nulägesbeskrivning av övrigt avfall

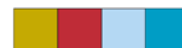
Verksamhetsavfall är sådant avfall från bl.a. kontor, företag och industri som inte är jämförbart med hushållsavfall. Detta avfall har verksamhetsutövaren själva ansvaret för. Sammansättningen har stor variation och kan utgöras av:

- **Park- och trädgårdsavfall**
Avfallet uppkommer runt om i kommunerna, inte minst vid kommunernas egna parker och anläggningar. De totala mängderna park- och trädgårdsavfall som uppkommer är inte helt kända.
- **Avfall från energiutvinning**
Aska och slagg uppkommer vid förbränning av avfall och biobränsle (torv och flis). Slagg, eller bottenaska som det också kallas, är oförbränt material som kommer ut i botten av pannan. Aska (flygaska eller stoft) är den förbränningsrest som följer med rökgaserna och avskiljs i reningsutrustningen. Vid Umeå Energis anläggningar uppkommer relativt stora mängder slagg och aska. Flygaskorna från avfall som kommunerna har skickat till förbränning har deponerats på Dåva deponianläggning och bottenaskan har använts som konstruktionsmaterial.
- **Deponering**
Vissa typer av bygg- och rivningsavfall är inte lämpade för återvinning utan måste deponeras, t.ex. gips och asbest. Vännäs kommun har en deponianläggning för icke farligt avfall.
- **Branschspecifikt avfall**
Insamling av avfall, utöver hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, från industrier och företag är inte kommunernas ansvar. Olika verksamheter kan själva bestämma vilken entreprenör de vill anlita eller om de vill transportera sitt avfall själv. Det branschspecifika avfallet utgörs i de flesta fall av rena materialflöden (t.ex. mjöl, metallskrot, bark) vilket underlättar återvinning.
- **Icke branschspecifikt avfall**
Förpackningar och emballage som uppkommer vid olika företag ska lämnas i producenternas sorteringsystem för återvinning. Många industrier och verksamheter har även tecknat abonnemang för s.k. fastighetsnära insamling (FNI), då hämtas utsorterat avfall på plats för att gå till återvinning. Industrier och verksamheter ansvarar själva för att det farliga avfallet omhändertas på ett rätt och riktigt sätt. Avfallet ska transporteras till anläggningar för godkänd behandling eller destruktion.

6.1 Mängder

Målet med avfallsplaneringen är att minimera miljöpåverkan och den sanitära påverkan avfallet kan orsaka genom att samla in så mycket avfall som möjligt på ett bra sätt. Men det borde inte bara handla om att öka insamlingsmängderna genom återvinning utan också att minska mängden avfall som uppkommer. Höga insamlingsmängder för återvinning får inte bli ett självändamål. se bilaga 5, Mängder och statistik.

6.2 Problem

En missuppfattning är att om avfallet går till förbränning så behöver man inte sortera ut hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt sina förpackningar och tidningar. Detta gör att en del verksamheter även vill klassa sitt hushållsavfall som verksamhetsavfall just av den anledningen.

Kommunerna är ansvariga för att planera, få information om mängder och transporter, för allt avfall som uppkommer inom kommunen, men har samtidigt ingen rätt att direkt styra avfallshanteringen för industrin. Den kommunala tillsynsmyndigheten har möjligheter, om det är befogat, att ställa krav på avfallshanteringen inom bl.a. miljöfarlig verksamhet.

7. Anläggningar för återvinning, behandling, mellanlagring och bortskaffande av avfall i Bjurholm, Vindeln, Vännäs och Nordmaling

7.1 Nuvarande anläggningar i kommunerna

Bjurholm

ÅVC Kyrktjärn – Kyrktjärn 1:34

Bjurholms LBC - Bjurholm 13:1

Vindeln

ÅVC Rosinedal - Vindeln

Bil & Traktor i Vindeln AB

Nordmaling

ÅVC Levar - Nordmaling

Vännäs

ÅVC Starrberget – Vännäs 3:30

Gatuavdelningens uppläggningsplats för avfall/fast ämne – Vännäs 8:12

Kaj Johanssons Åkeri AB, uppläggningsplats för avfall/fast ämne – Vännäs 3:15

Kaj Johanssons Åkeri AB, mellanlagring – Vännäs 3:30

Arne Näslund, skrotanläggning (tågvagnar) – Vännäs 50:154

8. Nedlagda avfallsupdrag

8.1 Förorenade områden/MIFO

Ett förorenat område är ett område, mark, grundvatten, ytvatten eller sediment som är så förorenat att halterna påtagligt överskrider lokal bakgrundsnivåer. Även byggnader och anläggningar ingår i begreppet.

MIFO (miljöinventering av förorenade områden) är en metod som används för att identifiera och riskklassa förorenade områden. I Vännäs, Bjurholm, Vindeln och Nordmalings kommuner har totalt 41 potentiellt förorenade områden identifierats.

Klass 1 – Mycket stor risk

Klass 2 – Stor risk

Klass 3 – Måttlig risk

Klass 4 – Liten risk

Kommunen har som uppgift att identifiera och efterbehandla områden som kommunen förorenat, exempelvis nedlagda deponier. Kommunen ska beakta efterbehandlingsfrågorna vid markanvändning och fysisk planering. Vidare har kommunen ett ansvar som tillsynsmyndighet och ska då vara pådrivande för att undersökningar och åtgärder påbörjas på anläggningar som inte varit tillståndspliktiga, eller där kommunen tagit över tillsynen enligt miljöbalken.

Många objekt har redan riskklassats av länsstyrelsen, men kommunen behöver vara pådrivande för att ytterligare några objekt ska riskklassas.

8.2 Nedlagda deponier

I Vindeln finns 17

I Bjurholm finns 10

I Vännäs finns 7

I Nordmaling finns 7

I kommunerna fanns förr så kallade brännropar i stort sett i varenda större by. Där dumpades allehanda skrot som sedan brändes upp eller täcktes över. Under mitten av 80-talet avslutades bytipparna samtidigt som kommunernas hämtning av avfall i byarna utökades. Tipparna ansågs då utgöra sådana risker för omgivningen att de inte kunde accepteras. Byalagen eller byamännen blev ansvariga att avstäda tipparna med bland annat stöd av kommunala bidrag. Efter avstädningen täcktes tipparna med jord och vegetation. Dessa platser kan vara förorenade trots att de avstädats. Se bilaga 3

9 Styrmedel och mål

9.1 Lagstiftning

Avfallshanteringen i Sverige grundar sig på internationella strategier som t.ex. Riokonventionen från 1992, europeiska strategier som EUs avfallstrappa och avfallspolicy samt svenska mål som de Svenska miljö- och kvalitetsmålen.

Avfallshanteringen styrs till största delen av bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) med följdförfattningar. Miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999 och därigenom skapades en gemensam lagstiftning inom miljöområdet.

Avfallslagstiftningen är ett område där det hela tiden händer mycket. Sedan förra avfallsplanen antogs har många stora förändringar genomförts och avfallsplaneringen har därigenom fått nya spelregler. Nedan följer en förteckning av de viktigaste lagarna när det gäller avfallslagstiftningen.

Miljöbalken (1998:808)

Författningar med direkt koppling till avfallshanteringen som har utfärdats anges rubrikmässigt i det följande:

- Avfallsförordningen (2011:927)
- Förordning om producentansvar för batterier (2008:834)
- Förordning om producentansvar för förpackningar (2006:1273)
- Förordning om producentansvar för däck (1994:1236)
- Förordning om producentansvar för returpapper (1994:1205)
- Förordning om producentansvar för bilar (2007:185)
- Förordning om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter (2005:209)
- Förordning om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer (2000:208)
- Förordningen om producentansvar för läkemedel (2009:1031)
- Förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet (2002:187)
- Lag om skatt på avfall (1999:673)
- Förordningen om deponering av avfall (2001:512)
- Förordningen om avfallsförbränning (2002:1060)
- PBL 1987:10. Plan och bygglagen
- Bilskrotninglagen (1975:348)
- Föreskrifter om deponering, kriterier och förfarande för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10)
- Hantering av brännbart avfall och organiskt avfall (NFS 2004:4)

9.2 Nationella mål

I de 16 svenska miljö- och kvalitetsmålen:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

finns under Giftfri miljö och God bebyggd miljö övergripande mål som berör avfallshanteringen direkt. Det finns även mål under andra punkter som berör avfallshanteringen mer indirekt. För mer information hänvisas till www.miljomal.nu

* Giftfri miljö

Miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

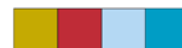
- Halterna av ämnen som förekommer naturligt i miljön är nära bakgrunds nivåerna.
- Halterna av naturfrämmande ämnen i miljön är nära noll och deras påverkan på ekosystemet försumbar.
- Den sammanlagda exponeringen i arbetsmiljö, yttre miljö och inomhusmiljö för särskilt farliga ämnen är nära noll och för övriga kemiska ämnen inte skadliga för människor.

Förorenade områden är undersökta och vid behov åtgärdade.

- Efterbehandling av förorenade områden (2010).
Samtliga förorenade områden som innebär akuta risker vid direkt exponering och sådana förorenade områden som i dag, eller inom en nära framtid, hotar betydelsefulla vattentäkter eller värdefulla naturområden skall vara utredda och vid behov åtgärdade vid utgången av år 2010.
- Efterbehandling av förorenade områden (2005 – 2010/2050)
Åtgärder skall under åren 2005-2010 ha genomförts vid stor andel av de prioriterade områdena att miljöproblemen i sin helhet i huvudsak kan vara lösta allra senast år 2050.

* God bebyggd miljö

Den totala mängden genererat avfall ska inte öka och den resurs som avfall utgör skall tas till vara i så

hög grad som möjligt samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras. Särskilt gäller att:

- Mängden deponerat avfall exklusive gruvavfall skall minska med minst 50 procent till år 2005 räknat från 1994 års nivå.
- Senast 2010 skall minst 50 procent av hushållsavfallet återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- Senast år 2010 skall minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.
- Senast år 2010 skall matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier m.m. återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant avfall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av en sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.
- Senast år 2015 skall minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

9.3 Regionala miljömål

* Giftfri miljö

Före utgången av 2005 ska förorenade områden i länet vara identifierade och för några av de mest prioriterade med avseende på riskerna för människors hälsa och miljön ska arbetet med sanering och efterbehandling ha påbörjats senast år 2005. Minst två av de områden där arbetet ska utföras ska dessutom vara åtgärdade. se www.ac.lst.se

* God bebyggd miljö

- senast år 2005 sorteras avfall och restprodukter så att de kan behandlas efter sina egenskaper och återföras till kretsloppet i ett balanserat samspel mellan staden och dess omgivning. Restprodukter och avfall som används i samhällsbyggandet ska miljövarudeklarerars.
- återvinning av avfall genom kompostering eller rötning ska år 2010 utgöra minst 35 procent av den i länet biologiskt behandlingsbara mängden avfall.
- Den totala mängden avfall i länet som deponeras ska minska med 70 procent, exklusive gruvavfall fram till år 2005 räknat från 1994.
- Samtliga avfallsdeponier ska senast under år 2008 uppnå en enhetlig standard och uppfylla högt ställda miljökrav enligt deponiförordningen och enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering.

9.4 Lokala mål med delmål

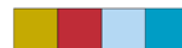
I denna avfallsplan finns lokala mål och delmål uppräknade under punkt 10.1.

9.5 Strategier

Visionen och målen uppnår vi med hjälp av följande strategier/arbetssätt:

Hållbar planering, kunskap och samverkan

- Arbeta sektorsövergripande i samverkan med andra kommuner, aktörer, näringsliv, föreningsliv och enskilda, i enlighet med kommunens mål.

- Arbeta så att kommunen är ett föredöme i arbetet med kontinuerlig förbättring, utvärdering och uppföljning.
- Arbeta för att det finns god kunskap hos kommuninnevånare, beslutsfattare och verksamhetsutövare och att det är enkelt att ur avfall och kretsloppssynpunkt göra långsiktigt hållbara val.

Hållbar avfallshantering och resursutnyttjande

- Arbeta förebyggande för att undvika och minska avfallens mängd och farlighet genom återvinning, återanvändning och sortering.
- Arbeta för att avfallet hanteras och behandlas utifrån bästa tillgängliga kunskap och att det effektivt används som en resurs som bidrar till minskad klimatpåverkan och minskat behov av deponering.
- Arbeta för att miljöpåverkan från själva omhändertagandet av avfall blir så liten som möjligt.
- Arbeta för att den kommunala avfallshanteringen är självbärande och att differentiering av taxan används för att styra mot kommunens mål.
- Arbeta för att dricksvattentäkter och grundvattenförekomster uppnår eller behåller god status.

Hållbara giftfria kretslopp och miljöer

- Arbeta för att farliga ämnen sorteras ut från övrigt avfall och omhändertas på ett miljöriktigt sätt så att de inte läcker ut i miljön.
- Arbeta för att förorenade områden undersöks och åtgärdas och att nya inte uppstår.

10. Mål och strategier Vindelns, Bjurholms, Vännäs och Nordmalings kommun

De 16 svenska miljö- och kvalitetsmålen är följande:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

10.1 Mål

1. Begränsad klimatpåverkan

Förnyelsebara drivmedel

Mål: År 2020 ska fordon som används vid kommunens insamling och transport av avfall till minst 30 % drivas på förnyelsebara drivmedel.

Delmål: Senast 2014 bör fordon som används vid kommunens insamling och transport av avfall till minst 20 % drivas på förnyelsebara drivmedel.

(År 2009 var det)

- a) 0 % i Vindelns
- b) 0 % i Bjurholms
- c) 0 % i Vännäs
- d) 0 % i Nordmalings

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Ställa krav vid upphandling av fordon, tjänster och transporter.

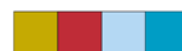
Sparsam körning

Mål: År 2014 ska all personal som arbetar med transport och insamling av avfall i kommunen vara utbildade i och tillämpa sparsam körning som t.ex. Eco-driving.

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Ställa krav vid upphandlingar och genomföra utbildningar.
Kontrollera antal körda mil och förbrukad mängd drivmedel.

4. Giftfri miljö

Utsortering av farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll- och säckavfall

Mål: År 2020 är andelen farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll- säckavfall mindre än 0,2 % per prov.

Delmål: År 2014 är andelen farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll- säckavfall mindre än år 2009.

(År 2009 var det)

- a) 0,4 % per prov från plockanalys i Vindeln
- b) 0,9 % per prov från plockanalys i Bjurholm
- c) 0,7 % per prov från plockanalys i Vännäs
- d) 0,8 % per prov från plockanalys i Nordmaling

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Informationsinsatser via hemsidan, fakturor, möten och liknande.

Fler och bättre insamlingsmöjligheter, t.ex. källsorteringsvagnar eller stationära insamlingsplatser.

Uppföljning genom plockanalyser t.ex. år 2014 och 2018.

Inventering och åtgärdsplanering av nedlagda avfallsdeponier

Mål: År 2020 ska MIFO- inventerade (metod för inventering av förorenade områden) områden som klassats med risknivån ”mycket stor risk”, eller ” stor risk” vara åtgärdade och klara.

Delmål: Senast år 2015 ska nedlagda deponier som kommunen har tillsyn över vara riskklassade och förorenade områden ska beaktas vid plan och byggärenden.

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Genomföra MIFO- inventering på anmälnings- och tillståndspliktiga områden där kommunen har tillsyn.

Utbildningsinsatser via ex. länsstyrelsen för berörda tjänstemän som ska utföra arbetet.

Vid planerings- och åtgärdsarbeten, ska samsyn och samarbeten med övriga kommuner göras för att underlätta arbeten.

5. Skyddande ozonskikt

Säkra borttransporter från kommunala insamlingsplatser av inlämnade frys- o kylmöbler samt aerosoler skadliga för ozonskiktet

Mål: Alla frys- o kylmöbler samt aerosoler skadliga för ozonskiktet på insamlingsplatser som kommunen ansvarar för, ska borttransporteras till godkänd behandlingsanläggning.

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Informationsinsatser

Avtal med godkända transporter och behandlingsanläggningar.

7. Ingen övergödning

Biologiskt behandlad avloppsslam bör återföras till naturen

Mål: År 2020 bör allt avloppsslam, efter biologisk behandling, återföras till jord- och skogsbruk, användas på parkmark eller vid efterbehandling av förorenade områden. Genom detta minskas behovet av handelsgödsel.

Delmål 1: Senast år 2016 bör 50 % avloppsslam, efter biologisk behandling, återföras till jord- och skogsbruk. Resterande mängd bör användas på parkmark eller vid efterbehandling av förorenade områden.

Delmål2: Senast år 2016 ska minst 60 % av fosforföreningar i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

Delmål: År 2014 bör 10 % avloppsslam, efter biologisk behandling, återföras till jord- och skogsbruk
Resterande mängd bör användas på parkmarker eller vid efterbehandling av förorenade områden.

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Öka samarbeten med markägare för skogs- och jordbruksområden.
Gemensamma biologiska behandlingsmetoder av avloppsslam.
Punktinsatser kring information om läkemedel och farligt avfall.
Innehållsdeklarera och certifiera slammet i ett system som Svenskt Vatten arbetat fram i samråd med LRF.
Regelbundna analyser av slammet.

9. Grundvatten av god kvalitet

Mål: År 2020 ska nedlagda, pågående eller nya deponier och mellanlagringsplatser för avfall inte ge negativ påverkan på grundvattnet.

Delmål: År 2016 ska det vara utrett i vilken utsträckning pågående och tidigare avfallshantering påverkar grundvattnets kvalitet.

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Upprätta kontrollprogram där så erfordras.

15. God bebyggd miljö

Utsortering av matavfall för biologisk behandling från hushåll

Mål: År 2020 ska 80 % av matavfall sorteras ut från hushåll, för att omhändertas genom biologisk behandling, såväl hemkompostering, centrala anläggningar som storkompost eller biogasproduktion.

Delmål: År 2016 ska 70 % matavfall sorteras ut från hushåll, för att omhändertas genom biologisk behandling, såväl hemkompostering, centrala anläggningar som storkompost eller biogasproduktion.

Delmål: Senast under år 2014 sorteras minst 35 % matavfall ut från hushåll, för att omhändertas genom biologisk behandling, såväl hemkompostering som centrala anläggningar som storkompost eller biogasproduktion.

(År 2009 var det)

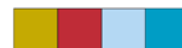
- 33 % matavfall per prov från plockanalys i Vindeln
- 42 % matavfall per prov från plockanalys i Bjurholm
- 36 % matavfall per prov från plockanalys i Vännäs
- 46 % matavfall per prov från plockanalys i Nordmaling

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Genomföra plockanalyser t.ex. år 2014 och 2018, för uppföljning.
Informationsinsatser, hemsida, media, möten, broschyrer.
Samarbeten och samsyn i arbetet med implementeringen.

Utsortering av matavfall för biologisk behandling från verksamhetsutövare.

Mål: År 2020 ska 80 % av verksamhetsutövarna där hushållsliknande avfall uppstår sortera ut

matavfall, för att omhändertagas genom biologisk behandling, kompostering eller biogasproduktion.

Delmål: År 2016 ska 50 % av verksamhetsutövarna där hushållsliknande avfall uppstår sortera ut matavfall, för att omhändertagas genom biologisk behandling, kompostering eller biogasproduktion.

Delmål: Senast under år 2014 ska 30 % av verksamhetsutövarna där hushållsliknande avfall uppstår sortera ut matavfall, för att omhändertagas genom biologisk behandling, kompostering eller biogasproduktion.

Utsortering av tidningar och förpackningar ur kärll- och säckavfall

Mål: År 2020 är andelen tidningar och förpackningar i kärll- säckavfall mindre än 10 % per prov.

Delmål: År 2014 är andelen tidningar och förpackningar i kärll- säckavfall 10 % - enheter mindre jämfört med provet tagit 2009.

(År 2009 var det)

- 34 % per prov från plockanalys i Vindeln
- 36 % per prov från plockanalys i Bjurholm
- 31 % per prov från plockanalys i Vännäs
- 27 % per prov från plockanalys i Nordmaling

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Genomföra plockanalyser t.ex. år 2014 och 2018, för uppföljning.

Informationsinsatser, hemsida, media, broschyrer.

God tillgänglighet för konsumenten och kommunmedborgaren till insamlingssystem för materialåtervinning

Införa miljöstyrande taxa.

Införa vägning.

Återvinning och avfallsminimering

Mål: År 2020 ska återanvändbart avfall kunna lämnas till ett Returcentrum eller liknande.

Delmål 1: År 2012 ska det vara möjligt att lämna avfall för återanvändning, som t.ex. möbler, inventarier och liknande på någon plats i kommunen, som kommunen ansvarar över.

Delmål 2: År 2014 ska 30 % av det återanvändbara avfallet kunna mottas av ett Returcentrum eller liknande.

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Informationsinsatser via hemsida, interna kommundidningar m.m.

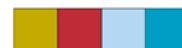
Bra service till kommuner och kommuninnevånare

Samarbeten över kommungränserna

Mängd hushållsavfall till förbränning

Mål: År 2020 ska den totala mängden hushållsavfall till förbränning per kommuninvånare ha minskat med 40 % jämfört med 2010

Delmål: År 2016 ska den totala mängden hushållsavfall till förbränning per kommuninvånare ha minskat jämfört med 2014

Delmål: År 2014 ska den totala mängden hushållsavfall till förbränning per kommuninvånare ha minskat jämfört med 2010.

År 2004 var det	ton hh.	antal invånare 2003-12-31	
257,4 kg per invånare i Vindeln		1515 ton	5885
230,3 kg per invånare i Bjurholm	593 ton	2575	
259,4 kg per invånare i Vännäs		2208 ton	8513
166,2 kg per invånare i Nordmaling	1266 ton	7616	

År 2010 var det	ton hh.	antal invånare 2009-12-31	
227,2 kg per invånare i Vindeln		1254 ton	5519
215,6 kg per invånare i Bjurholm	539 ton	2500	
223,6 kg per invånare i Vännäs		869 ton	8357
157,9 kg per invånare i Nordmaling	1138 ton	7205	

(från 2004 fram till 2010 minskade mängden hushållsavfall till förbränning per kommuninnevånare med ca 10 %)

Förslag till aktiviteter för att nå målet

Informationsinsatser via hemsidan, fakturor, möten och liknande Informationsinsatser
Ökad materialåtervinning
Bra tillgänglighet för konsumenten/medborgaren till insamlingsystem och plats för materialåtervinning
Införa miljöstyrande taxa.
Införa vägning

Nöjda kunder

Mål: År 2020 är minst 95 % av hushållen och verksamhetsutövarna nöjda med den kommunala avfallshanteringen

Delmål: År 2016 är minst 90 % av hushållen och verksamhetsutövarna nöjda med den kommunala avfallshanteringen

Delmål: År 2014 är 85 % av hushållen och verksamhetsutövarna nöjda med den kommunala avfallshanteringen.

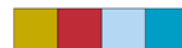
Förslag till aktiviteter för att nå målet

Olika informationsinsatser
Utbildningsinsatser och erfarenhetsutbyten
Kvalitetssäkra insamlingsystemet via taggning av behållare
Bra dialog med insamlingsentreprenör
Bra information och svarsfrekvens via gemensam telefonväxel
Uppföljning genom kund och enkätförfrågningar

10.2 Aalborgåtaganden

De fyra kommunerna har i sitt deltagande i Aalborg antagit bl.a. följande åtagande under punkt 4 i dokumentet. "Vi åtar oss att anta och underlätta en klok och effektiv resursanvändning och att främja hållbar konsumtion och produktion. Vi kommer därför att arbeta i delar av vårt lokalsamhälle för att:

- 4.1 undvika och minska avfall och öka återanvändning och återvinning och

- 4.2 hantera och behandla avfall i överenskommelse med bästa tillgängliga kunskap.

Bjurholm

4.1 – Avfallsplanen är under omarbetning i samarbete mellan Vännäs, Vindelns och Bjurholms kommuner. Den kommer att innehålla nya mål och strategier för avfallshantering som bygger på nationella och regionala miljömål samt Aalborgsättagandena.

Det avfall som omfattas av producentansvar tas om hand av producenterna. Vid Återvinningscentralen (ÅVC) och Återvinningsstationerna (ÅVS) sorterar innevånarna en stor del av hushållens grovavfall och lämnar elektronikskrot, glas, tidningar med mera. Farligt avfall lämnas till miljöstationen mitt i tätorten.

Lägesbedömning: 2 (kommit en bit på väg)

4.2 – Entreprenör sköter insamling och transport av avfallet. Brännbart hushållsavfall transporteras till Umeå för förbränning. Energin i avfallet återvinns genom att energiöverskottet värmer vattnet som pumpas ut i fjärrvärmenätet i Umeå tätort. En viss del av avfallet används även för att producera elektricitet. Kommunen har ingen insamling av komposterbart avfall, men av permanent hushållen har ca 18 % hemkompostering av matavfall.

Lägesbedömning: 2 (kommit en bit på väg)

Vindelns

4.1 - I länet finns ett samverkansforum, Samrådsgrupp avfall, som jobbar kontinuerligt med dessa frågor. Länet har kommit långt med detta och även ständiga kontakter gällande producentansvaret har gjort att återanvändning och återvinning ligger på hög nivå.

Lägesbedömning: 4 (kommit en bra bit på väg)

4.2 - Detta är lika som föregående punkt där denna grupp bevakar och ser till i upphandlingskeenden att avfallet hanteras och behandlas med bästa tillgängliga kunskap.

Lägesbedömning: 4 (kommit en bra bit på väg)

Vännäs

En ny avfallsplan skall under 2009 utarbetas av Vindelns, Bjurholms och Vännäs kommuner i samverkan. Planen skall ange mätbara åtgärder för att minska mängden avfall som går till deponi eller förbränning.

4.1 – Kommunens övergripande mål för avfallshantering är att långsiktigt arbeta för att minska avfallsmängderna, få en så långtgående källsortering som möjligt, påverka inköp, konsumtion och produktion för ett miljövänligt avfall, verka för att avfall och återvunnet material tillvaratas på bästa sätt samt erbjuda en god service inom avfallsområdet.

Lägesbedömning: Kommunens fortsatta arbete med avfallshantering m.m. kommer att föreslås med olika mål i den nya avfallsplanen från 2012.

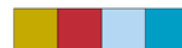
4.2 – En omfattande regional samarbete om avfallshantering pågår. Inriktningen är att inom regionen ha en samsyn på avtals- och taxefrågor och planera hanteringen av praktiska frågor. I samrådsgruppen kring avfall där samtliga kommuner finns representerade diskuteras avfallsfrågor av olika karaktärer, med olika infallsvinklar på metoder, miljöaspekter och omhändertagande på ett för dagen gångbart sätt utifrån nya rön och lagstiftningar. Experter anlitas som föreläsare och bollplank vid olika situationer.

Lägesbedömning: Arbetet pågår kontinuerligt och samarbetet värdesätts mycket.

Nordmalings

4.1 - Renhållningsordningen är det dokument som reglerar avfallshanteringen i Nordmalings kommun. Denna antogs av kommunfullmäktige 2002-11-14. Dokumentet består av tre delar:

- Avfallshantering innehåller allmänna frågor som rör avfallsområdet

- Renhållningsföreskrifter
- Avfallsplan

Framtagandet av dokumentet och målsättningar är gemensamt för UmeRegionens Kommuner

Lägesbedömning

Kommunens nuvarande arbete med avfall följer mål och strategier i Renhållningsordningen

4.2 - Kommunens mål vad gäller avfallshanteringen är en del av den antagna Renhållningsordningen som antogs 2002, där stadgas bl.a. målsättningar vad gäller:

- minskning av miljöfarligt avfall
- minimering av totalmängden avfall
- mål om återanvändning
- om sortering
- flexibla tekniska lösningar
- minimerad miljöpåverkan

Lägesbedömning

Nordmalings avfallshantering är likartad Umeregionens i sitt upplägg. Hämtning av avfallet sker på entreprenad och transporteras till Dävamyrans förbränningsanläggning. Retur och återvinning sker via återvinningscentral och återvinningsstationer.

11. Uppföljning

Avfallsplanen ska följas upp och utvärderas regelbundet och kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret. En större utvärdering och revidering ska ske **en gång per mandatperiod**. Planen är kopplad till översiktsplanen. Revidering av avfallsplanen påbörjas under år 2015.

11.1 Uppföljning och utvärdering

Alla nämnder och styrelser har ansvar för att inarbeta och beakta avfallsplanen och åtgärdsplanen vid budget, verksamhetsplanering och uppföljning. I samband med bokslut och årsredovisning sker en **årlig redovisning** till kommunstyrelsen med uppföljning och utvärdering. Den ger underlag för miljömålsuppföljningen och eventuella behov av revideringar av åtgärdsprogrammet.

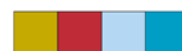
Vid den årliga redovisningen sammanställs uppgifter och följande s.k. gröna nyckeltal kan användas som indikatorer:

Kommunen som organisation

- Antal utbildningstillfällen för Eco-driving och antal personer som gått utbildningen
- Antal kommunalägda fastigheter med fungerande system för källsortering

Kommunen som geografiskt område

- Mängd hushållsavfall till förbränning per kommuninnevånare
- Andel förpackningar i kärl- säckavfall, under planperioden efter genomförd plockanalys
- Andel matavfall som omhändertas genom biologisk behandling/andel hushåll som komposterar
- Andel avloppsslam som återförs till jord- och skogsbruk, används på parkmark eller vid efterbehandling av förorenade områden
- Förorenade områden; identifierade, undersökta respektive åtgärdade

Bilaga 1

Producentansvar

Producentansvaret började införas under 1994 och innebär att kommuner och producenter – de som tillverkar, importerar eller säljer förpackningar eller förpackade varor – har delat ansvar för att samla in och ta hand om hushållens avfall. Lagen om producentansvar innebär att producenterna har ekonomiskt och fysiskt ansvar att samla in och behandla vissa fraktioner av hushållsavfallet. Det bygger på principen att förorenaren ska betala kostnaderna för att ta hand om det avfall den generera (polluter pays principle, PPP), Producentansvaret omfattar förutom förpackningar och tidningar också däck, bilar (1998), elektriska och elektroniska produkter (2201) och batterier (2009).

Målet med producentansvaret för förpackningar är att förpackningsmängderna ska minska både i vikt och volym, och att avfallet ska tas om hand på ett miljöriktigt sätt. Syftet är naturligtvis att i en kretsloppsanpassning av samhället begränsa den totala miljöpåverkan av hushållsavfallet.

Förpackningar och tidningar

- www.ftiab.se

Målet med producentansvar för förpackningar är att förpackningsmängderna ska minska både i vikt och volym och att avfallet ska tas om hand på ett miljöriktigt sätt. Syftet är naturligtvis att i en kretsloppsanpassning av samhället begränsa den totala miljöpåverkan av hushållsavfallet.

Fortsatt ökad återvinning av förpackningar och tidningar, återvinningsgraden (andelen återvunnet av det som sattes ut på marknaden) ökade under 2008 med 1,4 procent till 79,6 procent. Totalt återvanns 1 246 880 av de 1 566 750 ton förpackningar och tidningar som sattes ut på marknaden under år 2010.

Från återvinningsstationerna körs materialet till uppsamlingsställen där man samlat på sig större mängder innan transporten går vidare till sorteringsanläggningar eller direkt till återvinningsanläggningar.

Totalt fanns 165 000 ton plastförpackningar på marknaden. 50 307 ton = 30,5 % materialutnyttjades och 48 748 ton = 29,5 % energiutvanns. Den totala återvinningsgraden var 60 % och detta kan jämföras med regeringens återvinningsmål på totalt 70 % varav 30 % materialutnyttjades.

På en automatiserad sorteringsanläggning finsorteras de mjuka och hårda plastförpackningarna som har samlats in tillsammans. Förenklat kan man säga att de mjuka plastförpackningarna skiljs från de hårda med hjälp av luft. Man blåser/suger bort mjukplasten. Genom denna teknik kan återvinningsgraden av det insamlade materialet öka. Efter bearbetningen på sorteringsanläggningen, där plasten sorteras efter plastsort (olika plaster har olika kemiska sammansättningar) och ibland även kulör, finns en ny råvara som säljs vidare till företag som tillverkar plastprodukter.

Hårda förpackningar från hushåll består huvudsakligen av HD-polyeten och polypropen. Beroende på kvalitet kan materialet bli till regranulat som kan utgöra råvaran till en mängd olika plastprodukter. Detta gäller framför allt mycket rena fraktioner som t.ex. ofärgade HDPE-dunkar. Fraktioner av mer blandad kvalitet och kulör kan återvinnas till t.ex. plank eller pallklossar, där plastmaterialet i vissa fall blandas med sågspån för att förbättra egenskaperna.

Mjuka plastförpackningar från hushåll består huvudsakligen av plastsorten LDPE (PE-LD). Från 2/3 av landets kommuner återvinnas de till nya produkter, huvudsakligen till nya sopsäckar, bärkassar och kabelskydd. De mjuka plastförpackningarna som samlas in i resterande 3:e del levereras till

cementindustrin där de används som alternativt bränsle. Ett ton hårda plastförpackningar kan återvinna till ca 84 000 blomkrukor.

Totalt fanns 651 000 ton pappersförpackningar (papp, papper, kartong och wellpapp) på marknaden. 482 000 ton = 74 % materialutnyttjades och detta kan jämföras med regeringens återvinningsmål på totalt 65 % materialutnyttjande.

Efter tömning körs pappersförpackningarna till en sorteringsanläggning. Materialet kvalitetssäkras genom att skräp sorteras bort. Därefter pressas förpackningarna samman till 500 kg tunga balar. Balarna transporteras sedan med lastbil eller järnväg till ett pappersbruk.

På pappersbruken kontrolleras kvaliteten genom borrhövar från slumpvis utvalda balar. Borrhövarna analyseras i olika fraktioner, wellpapp, övriga pappersförpackningar och övrigt papper samt övrigt material. Entreprenören får sedan betalat beroende på vilken kvalitet materialet har.

Pappersförpackningarna löses upp tillsammans med vatten i en pulp, eller en tunna, som roterar tills förpackningarna sönderdelas i pappersfibrer. I detta skede separeras fibrerna från övrigt material som försvinner ut i en egen fraktion. Fibrerna förs ut på en vira – en duk med små hål – där vattnet rinner av och går sedan in i pappersmaskinen där de pressas samman med andra fiberlager av olika kvalitet. Kartongen torkas och bstryks oftast på ena sidan, till sist med en blandning av krita/lera och bindemedel för att det ska bli lättare och snyggare att trycka på kartongen.

Den färdiga kartongen rullas sedan upp på stora rullar som levereras till företag som tillverkar nya förpackningar. Använda mjölkförpackningar och sockerpåsar blir på så sätt till nya cornflakes- och vällingpaket. Kartongen kan också användas till ytskiktet på gipsskivor. Pappersfibrer är så starka att de tål att återvinnas fem till sju gånger utan att styrkan försvinner. När fibrerna är utslitna är de fortfarande ett värdefullt bränsle.

Totalt fanns 48 750 ton metallförpackningar på marknaden. 32 660 ton = 67 % materialutnyttjades och detta kan jämföras med regeringens återvinningsmål på totalt 70 % materialutnyttjande.

Metall kan återvinnas hur många gånger som helst utan kvalitetsförlust. Insamlade metallförpackningar mals sönder och stål sorteras bort från aluminium med hjälp av magneter. Nedsmält stål blir till nytt stål. Insamlade kapsyler blir till järnvägsräls och armeringsjärn som bland annat används till broar. Vid omsmältningen av insamlade stålförpackningar sparas 75 % av energin som behövs för att framställa stål från järnmalm. Därför har återvinning av stål blivit allt viktigare.

Aluminium smälts ned och gjuts till aluminiumtackor som används som ny råvara för till exempelvis motordelar eller nya fiskbullsburkar. Metallen kan användas om och om igen och hela 95 % av energin sparas.

Totalt fanns 186 000 ton glasförpackningar på marknaden. 174 165 ton = 93,6 % materialutnyttjades och detta kan jämföras med regeringens återvinningsmål på totalt 70 % materialutnyttjande.

Glas går att återvinna hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras. Allt glas, från Ystad till Haparanda hamnas hos Svensk Glasåtervinning i Hammar, Närke. Där sorteras, rensas och krossas glaset så att det kan användas som ny råvara igen. När återvunnet glas används som råvara krävs 20 % mindre energi jämfört med ny råvara.

Ca 40 % av det återvinningsbara glaset används för tillverkning av nya flaskor av byggnadsisolering. Resterande del, ca 15 %, exporteras. Det är viktigt att glaset inte är förorenat av rester från t.ex. keramik och porslin eftersom det förstör smältprocessen och försämrar glaskvaliteten.

Totalt fanns 516 000 ton tidningar på marknaden. 459 000 ton = 89 % samlades in och materialåtervanns och detta kan jämföras med regeringens återvinningsmål: Totalt 75 % insamlingsgrad. Pappersfibern kan återvinnas upp till fem till sju gånger innan den är utsliten och förbränns. På sorteringsanläggningarna grovsorteras det som inte är tidningar bort innan de skickas

vidare till ett pappersbruk. Returpappret genomgår en process där trycksvärtan tas bort och papperet blir till massa. Pappersmassan formas sedan till nytt papper i pappersmaskinen.

Efter tillverkningen rullas papperet upp på stora rullar, som sedan skärs ner till mindre rullar, som levereras till tidningstryckerier och på så sätt blir till nya tidningar. En viss del av de insamlade tidningarna återvinns till hushålls- och toalettpapper. Energibesparingen vid användning av returfibrer (återvinning) är 70 % jämfört med användning av ny fiber vid tillverkningen.

Beräkningarna för plast och metall är gjorda på de förpackningsmängder som redovisats av de REPA-anslutna företagen. REPA täcker största delen av alla förpackningar på den svenska markanden. Glas beräknas på de förpackningsmängder som redovisats till Svens Glasåtervinnings avgiftssystem, vilket täcker mer än 99 % av de förpackningarna som tillförs svensk markand av producenterna. De redovisade resultaten för tidningar bygger på statistik från Pressretur.

Elavfall

(källa www.elkretsen.se)

Producentansvaret för el-avfall infördes i Sverige redan 2001, samtidigt startade Elretur, ett samarbete mellan producenterna och kommunerna. Sedan dess har svenskarna samlat in nära en miljon ton elavfall, ett resultat som gör oss världsledande. Numera omfattar detta system även batterier, ett område som det blev producentansvar på i januari 2009.

El-Kretsen driver ett rikstäckande system för insamling och återvinning av elektriska och elektroniska produkter. Systemet kallas Elretur och driv i samarbete med landets kommuner.

Samarbetet innebär att:

Kommunerna ordnas bemannade mottagningsstationer, oftast detsamma som återvinningscentralerna, där hushållen kostnadsfritt får lämna sitt el-avfall.

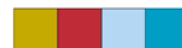
El-Kretsen ordnas så att den mottagna uttjänta elektroniken hämtas och transporteras till en av El-Kretsen kontrakterad förbehandlare där förbehandling och återvinning sker på ett miljöriktigt sätt enligt gällande lagar.

Ett komplement till det kommunala samarbetet är den service vad gäller hämtplatser som El-Kretsen erbjuder verksamheter, såsom större företag, landsting eller organisationer. Hopslaget innebär det att v idag har knappt 1000 aktiva mottagningsstationer.

totalt återvanns 151 800 ton under 2008 i Sverige fördelat enligt nedan:

– Stora vitvaror, (exkl. kyl och frys)	42 000 ton
– TV, video, audio	32 900 ton
– Kyl och frys	28 800 ton
– IT, kontor, telekom	28 100 ton
– Övriga hushållsapparater	10 100 ton
– Ljuskällor/armaturer	6 300 ton
– Diverse el	3 000 ton
– Kameror, klockor, leksaker	600 ton

El-produkter som samlats in från kommuner och verksamheter transporteras till någon av de specialiserade återvinningsanläggningarna El-Kretsen har avtal med. Hur förbehandlingen ska utföras regleras i lagstiftningen, i avtalen mellan El-kretsen och återvinningsföretagen, i särskild framtagna standarder samt i den uppförandekod som biläggs alla El-Kretsens förbehandlingsavtal. Vid anläggningarna sker uppföljning och kontroll via revisioner, men även via rapportering till El-Kretsen och tillsynsmyndigheter. Kontrollen omfattar dels verksamheten vid anläggningen och dels vad som sker med materialet i efterföljande led. I rapporteringen till El-Kretsen anger återvinnarna hur de har behandlat produkterna, vart de skickat fraktionerade material såsom metaller, plast och farligt avfall samt hur dessa ämnen omhändertagits av mottagarna. Återvinningen sker i fem olika fraktioner,

diverse elektronik, vitvaror, ljuskällor, kyl & frys samt batterier. Respektive fraktion har sin särskilda process, dock behandlas diverse elektroniken och vitvarorna likvärdigt.

Äldre kylskåp och frysar innehåller köldmedia och isolering innehållande freoner. De måste skrotas i två steg. Först sugs köldmediet ut ur kylkretsen med hjälp av vakuum. I steg två sönderdelas kylmöblen i en sluten process för att kunna tillvarata freoner i isoleringen. Enligt det nya batteridirektivet får inga batterier deponeras vilket innebär att alla batterityper måste förbehandlas. Vid förbehandlingen krossas batterierna och sedan kan metallhöljen och reaktionskänsliga material inuti batterierna separeras på ett säkert sätt. Kvicksilverbatterier behandlas av specialiserade kvicksilveråtervinnare. Därefter kan de separerade materialen skickas antingen till smältverk för att materialåtervinnas eller till producenter för att återanvändas i nya batterier.

Vid förbehandling av el-produkter (diverse elektronik och vitvaror) demonteras eventuella farliga beståndsdelar och sorteras ut för särskild omhändertagande. Vissa produkter som exempelvis TV-apparater förbehandlas manuellt medan andra produkter kan förbehandlas i automatiska processer. Batterier, kvicksilverreläer och kondensatorer innehållande PCB är exempel på vanliga och ofta förekommande farliga komponenter. När de miljöfarliga ämnena tagits bort kan metalldelarna återvinnas. Metallåtervinningen sker på smältverk där återvunnet koppar, aluminium och järn används som råvara i nya produkter. Datorer, mobiltelefoner och andra IT-produkter innehåller små mängder ädelmetaller vilka också återvinns, exempelvis kan vissa kretskort innehålla guld och/eller silver. Vissa plaster och glas kan också materialåtervinnas. Övriga plaster, tyg och trä återvinns genom energiåtervinning. Den sker på förbränningsanläggningar där värmen utnyttjas till fjärrvärme eller produktion av elektricitet. Rökgaser rensas och fångar upp eventuella föroreningar.

Lysrör och lågenergilampor innehåller kvicksilver som måste omhändertas. Det sker genom att man första kapar lysrören i ändarna och sedan blåses det kvicksilverhaltiga lyspulvret ut och glaset krossas samt renas. Övriga ljuskällor såsom lågenergi-, halogen-, och glödlampor krossas och fraktioneras i en sluten process. Därefter separeras lyspulvret. Det renade glaset sänds från återvinningsanläggningen till mottagaren där det smältes ner och återvinns vid nytillverkning av glasflaskor och konserverburkar. Metall och elektronikavfall går till specialiserade återvinningsföretag som materialåtervinner metaller och energiåtervinner plast. Det separerade lyspulvret kan återanvändas vid nytillverkning av lysrör och lågenergilampor.

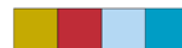
Bilar

(källa www.bilsweden.se)

I Sverige har vi haft lagstiftning om bilskrotning sedan 1975 och 1998 infördes begränsat producentansvar. Inom EU finns ett ramdirektiv för återvinning av uttjänta bilar (2000/53/EG), som inarbetats i lagstiftningen i Eus medlemsländer. Den 1 juni 2007 infördes i Sverige en ny förordning om (ett utvidgat) producentansvar för bilar (SFS 2007:185) och en ny bilskrotsförordning (SFS 2007:186).

Det utvidgade producentansvaret föreskriver att bilen från och med år 2002 ska återvinnas till minst 85 % och från och med år 2015 till 95 %. Producentansvaret innebär också att de bilar som producenten satt på marknaden i Sverige ska tas emot kostnadsfritt inom ett mottagningssystem. De producenter som är medlemmar i branschorganisationen BIL Sweden har byggt upp ett nät av mottagningsställen Bilproducenterna har också skyldighet att informera:

- den som vill skrota en bil (om till exempel lämpligt mottagningsställe)
- bilköpare om återvinning i samband med skriftlig marknadsföring av nya bilar. (Kravet finns i 8 § i förordningen om producentansvar för bilar (SFS 2007:185).
- återvinnare och bilskrotare (om bilens konstruktion och material)

Producenterna ska även samråda med kommunerna om mottagningssystemet då också kommunerna har en informationsplikt till den som vill skrota en bil.

Under 2008 skrotades totalt 150 197 personbilar och lastbilar/bussar med totalvikt högst 3,5 ton. Det är en minskning av skrotningen med 78 112 bilar jämfört med 2007 års siffra som var 228 309. Bilar av 1988 års modell stod för den största andelen av skrotning under 2008 med 19 637 bilar, följt av årsmodell 1990 med 11 342 bilar. Det bilmärke som stod för den största andelen av skrotningen var Volvo med 29 483 bilar, följt av Ford 18 209 och VW med 15 246 bilar. Flest bilar skrotades i Västra Götalands län med 33 503 bilar, följt av Skåne med 21 866 och Stockholms län med 16 242 bilar.

Behandling

Bilskrotaren börjar med att dränera bilen. Det innebär att den töms på vätskor som till exempel oljor, bränsle, spolarvätska, bromsvätska, glykol från kylaren och luftkonditioneringsvätska. Även startbatteri och balansvikter tas bort. Starbatterier och bly återvinns, medan de komponenter som till exempel innehåller kvicksilver tas om hand så att de inte återförs till kretsloppet. Vätskor som inte kan återanvändas energiutvinns hos företag med speciella tillstånd.

Pyroteknisk utrustning – som krockkuddar och bältesförsträckare – förstörs. I bränsle och gastankar borras det hål så att de inte exploderar under fragmenteringsprocessen. Efter dräneringen följer demonteringen. Först demonteras katalysator och däck, sedan tas glasrutor bort och även i vissa fall större plastdetaljer. De delar på bilen som kan säljas som begagnade, demonteras därefter. Vissa reservdelar renoveras, medan övriga läggs direkt på lager för försäljning. Viktiga säkerhetsrelaterade komponenter får däremot inte återanvändas.

Det som är kvar av bilen efter att den dränerats och demonterats, skickas till fragmenteringsföretag för vidare materialåtervinning. I fragmenteringsprocessen hackas bilen sönder till smådelar. Materialet sorteras sedan med hjälp av magneter, luftströmmar, vattenbad och i några fall för hand. Merparten skickas sedan vidare till olika återvinningsprocesser, där det blir råvara för nya produkter. En liten del av materialet används också till energiutvinning.

Förbättrade åtgärder

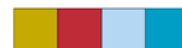
Ännu mer kan återvinnas när nya metoder utvecklas. Bilproducenterna samverkar också med bildemonterare och fragmenterare för att utveckla metoder för miljöbehandlingen exempelvis i fråga om kostnadseffektivitet och arbetsmiljö. Bland annat har biltillverkarna i samarbeten ned återvinningsföretag utvecklat verktyg och en metod föra att neutralisera pyrotekniska komponenter säkert och effektivt. På europeisk bas pågår dessutom flera utvecklingsprojekt för kostnadseffektiva processer när det gäller utökad materialåtervinning.

Fragmenteringsindustrin inriktar sig i sin tur på att finna lösningar för att utvinna mer material ut den restfraktion som hittills lags på deponi. Också det utvecklingsarbetet sker i nära samverkan med producenterna. Samarbetet har hittills lett till att utsorteringen av metaller har förbättrats och därmed återvinningen av dem, och till att kvalitetssäkring av en bränslefraktion har tagits fram. Sammantaget har aktiviteterna gett ökad återvinning och sedan år 2002 återvinns i Sverige så mycket som 85 % av bilens vikt. Därmed uppfylls det nuvarande målet. Ett mål som blir ännu högre i framtiden, 95 %. Samverkan mellan de olika aktörerna fortsätter för att skapa de bästa förutsättningarna för ökad återvinning och en bättre miljö.

Däck

(källa www.sdab.se)

Producentansvaret för däck gäller den som tillverkat, säljer eller har fört in däck i Sverige. Denna producent ska se till att material från däck återanvänds, återvinns eller tas omhand på något annat miljömässigt godtagbart sätt. Syftet med producentansvaret för däck är att ta hand om uttjänta däck på

miljömässigt godtagbart sätt. Producentansvaret för däck regleras i förordningen (1994:1236) om producentansvar för däck.

1994 bildades däckbranschen Svensk Däckåtervinning AB, SDAB. Bolaget är branschens svar på förordningen om producentansvar för däck. SDAB representerar också däckbranschen gentemot myndigheterna. Bolaget ägs av Däck-, Fälg- & Tillbehörsleverantörernas Förening DFTF och Däckspecialisternas Riksförbund DRF med regummeringssektionen RS: SDAB drivs helt utan vinstintresse. Sedan den operativa starten i januari 1995 har varje år mellan 90 och 100 % av alla uttjänta däck samlas in. De senaste åren är insamlings- och återvinningsgraden praktiskt taget 100 %. Konsumenterna tar sitt miljöansvar genom att betala en återvinningsavgift vid köp av nya däck.

En däckproducent ska ta emot däck som tjänat ut och se till att däcken återanvänds, materialåtervinns, energiutvinns eller tas om hand på något annat miljömässigt godtagbart sätt. En producent ska informera om återlämning av däck som tjänat ut och underlätta för dem som har sådana däck att återlämna däcken. En producent ska även lämna uppgifter till Naturvårdsverket om resultatet av återanvändningen, materialåtervinningen och andra förhållanden som rör det slutliga omhändertagandet av däck.

Däck som sitter på bilen ligger inte under producentansvaret för däck utan hör till producentansvaret för bilar.

En privatperson som vill bli av med sina uttjänta däck ska lämna dem till en gummiverkstad, som ska ta emot dem utan kostnad. Det är viktigt att däcken är demonterade från fälgen, i annat fall har verkstaden rätt att ta ut en mindre avgift för demontering. Verkstaden kan oftast vara ta emot en mindre mängd däck. Gäller det större mängder eller stora däck, t.ex. traktordäck, kontaktar du SDAB, Svensk Däckåtervinning AB, för att få besked om hur du ska förfara. Gummiverkstäder omfattas av Förordningen om producentansvar, och är därmed skyldiga att ta emot uttjänta däck, även om några nya däck inte köps. Insamlade däck kan regummeras, exporteras hela, användas som sprängmattor, materialåtervinns eller energiåtervinns i värmeverk/i cementindustrin.

Ensilageplast

(källa www.svepretur.se och www.reagro.se)

Svensk Ensilageplast Retur är en ideell branschförening för tillverkare, importörer och återförsäljare av ensilagefilm, plastsäckar och odlingsfolie. Denna förening arbetar genom sitt materialbolag för en miljöanpassad och smidig återvinningslösning för lantbrukare, odlare och hästägare m.fl. En sådan frivillig lösning kan innebära att lantbruket slipper framtida lagstiftning.

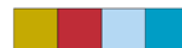
Den operativa delen av verksamheten sköts av Svensk Ensilageplast Retur AB (Svepretur). Det är ett materialbolag av liknande slag som finns för glas, tidningar m.fl. returmaterial.

SvepRetur drivs helt utan vinstintresse och är konkurrensneutralt. De avgifter som tas ut motsvarar de viktiga kostnaderna och vid valet av entreprenör är kostnadsfrågan tillsammans med servicenivån avgörande.

SvepRetur har som mål att 70 % av lantbrukens använda plast skall samlas in. Av den insamlade plasten skall minst 30 % gå till materialåtervinning, dvs. gå tillbaka till produktion för att bli nya produkter. Resten går till energiutvinning vilket innebär förbränning där energin tas tillvara i form av värme och el.

Resultaten av verksamheten redovisas till naturvårdsverket. Under 2008 samlades 16 000 ton plast in och den insamlade plasten kunde till ca 90 % avsättas som råvara till nya plastprodukter.

Ekmaco reagro AB samlar in lantbruksplast under 2009-2013. Genom att avtal med SvepRetur har Ermaco ReAgro fått i uppdrag att samla in den plast som lantbrukaren skall göra sig av med. Insamlingsmålet är att 70 % av den sålda plasten ska samlas in och att 50 % ska gå till

materialåtervinning. Insamlingen sker genom ett frivilligt producentansvar från SvepReturs sida och det är detta som Ermaco ReAgro AB genom lokala jordbrukare, kommer att genomföra under fem år. I Vindeln, Vännäs, Nordmaling och Bjurholm använder man idag kommunens ordinarie tur för att samla in lantbruksplasten i 660 liters kärl mot tömningsavgift. Man kan också lämna plasten avgiftsfritt på Starrbergets Återvinningscentral i Vännäs. För att uppnå en så hög kvalitet som möjligt är det viktigt att materialet är så rent som möjligt. Sten, grus, trä, metall eller kadaver får inte följa med. När det gäller ensilagerester och jord så får endast mycket små mängder följa med.

Lantbruksplasten ska lämnas enligt SvepReturs instruktioner:

1. Sortera plasten: Lantbruksplast finns av olika slag, varje kvalité måste sorteras för sig för att kunna återvinnas. Om man gör det redan när säcken eller dunken töms eller balen öppnas så sparas både tid och arbete inför lämnningen.
2. hantera plasten rätt så att den hålls så torr och ren som möjligt, det håller kostnaderna nere. Den får inte innehålla främmande föremål såsom järn, jord, grus eller gammalt ensilage. D.v.s. plasten skall vara "skakren".
3. Endast plastprodukter som nämns nedan tas emot för återvinning, alltså inga andra plastsaker. Fiberduk och odlingsväv skall rullas ihop utan kärna/bobin eller vikas ihop till ett välsammanhållet "paket". Lös fiberduk eller odlingsfolie med långa "svansar" tas inte emot. För att få lämna fiberduk och odlingsfolie måste handling som styrker att återvinningsavgift är betald uppvisas. Osorterad eller felsorterad plast samt ej rengjorda eller dropptorra dunkar tas ej emot

Plasten sorteras i sex kategorier:

- Storsäckar
- Ensilagefilm
- Folie m.m.
- Nät m.m.
- Hylsor
- Dunkar

Om leverantören lämnar särskilda anvisningar skall dessa följas.

Förpackningar skall rengöras för att de tomma förpackningarna inte skall klassas som farligt avfall utan kan lämnas till energiutvinning och för att minska risken för att såväl människor som miljö skall komma till skada.

Växtskyddsdukar: förpackningar märkta med skyddsfraserna S56 och S60 skall alltid hanteras som farligt avfall och tas inte emot av SvepRetur utan skall lämnas till insamling för farligt avfall.

4. Lämna plasten för återvinning och det är viktigt att varje sort läggs för sig – det räcker att en slarvar med sorteringen för att plasten inte ska kunna återvinnas på bästa sätt.
5. Ta del av vår fortlöpande information som publiceras på www.svepretur.se. Det åligger den som vill lämna lantbruksplast att själva inhämta uppgifter om vad som gäller vid varje tillfälle.

Producentansvar för läkemedel

(källa www.regeringen.se)

Hittills har Apoteket AB enligt verksamhetsavtalet med staten medverkat till ett säkert och miljöanpassat system för läkemedelsproduktion avseende allmänhetens läkemedelsavfall. Det har inneburit att apoteken kostnadsfritt har tagit emot läkemedelsavfall som allmänheten har lämnat till apoteken. Dock har inte alla apotek tagit emot läkemedel som utgör farligt avfall, t.ex. cytotoxiska läkemedel och cytostatika.

Det nu beslutade producentansvaret innebär att motsvarande skyldigheter kommer att gälla för alla apotek på en omreglerad marknad. Skyldigheten gäller inte farligt avfall. Apoteken ska ta emot avfallet på de försäljningsställen som omfattas av deras verksamhet och se till att avfallet transporteras bort och i övrigt hanteras på ett sätt som är godtagbart från miljösynpunkt. Apoteken ska dessutom informera de som köper läkemedel om möjligheten att lämna läkemedelsavfall till apoteken och om varför avfallet inte bör blandas med annat avfall.

Läkemedelsverket ska ansvara för den operativa tillsynen för att apoteken tar emot avfall och informerar om möjligheten att lämna avfall på apoteken.

Förordningen (2009:1031) om producentansvaret för läkemedel,

<http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2009%3A1031>

Läkemedelsavfall

(källa se respektive kommuns hemsida)

Överblivna mediciner lämnas kostnadsfritt till apoteket. När de lämnas in ska de vara väl förpackade i en genomskinlig påse. Apoteket tillhandahåller speciella framtagna påsar som också är gratis. Källsortera ut förpackningar som inte behövs vid inlämnandet på apotek och lämna dem till återvinning. Tomma tabletkartor kan läggas i det brännbara hushållsavfallet. Termometrar innehållande kvicksilver lämnas väl förpackade till miljöstation och termometrar innehållande batterier lämnas till ÅVC och sorteras som elektronikavfall.

Länsstyrelsen i Västerbotten
Miljöbalksenheten
901 86 Umeå

Samråd om behovsbedömning och förslag till avgränsning av miljöbedömning för Avfallsplan/Strategi för avfall, grundvatten och giftfri miljö för kommunerna Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmaling.

Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmalings kommuner har påbörjat arbetet med att ta fram en avfallsplan tillsammans. Målsättningen är att arbetet ska slutföras under 2011 och den politiska processen påbörjas för beslutstagande. Inger Olofsson, har samordnat arbetet enligt fastställt projekt/organisationsplan.

Avfallsområdet har starka kopplingar till arbetet för en giftfri miljö och grundvatten av god kvalitet. Under arbetet har det framkommit att det kan vara rationellt att samordna arbetet inom dessa tre områden i ett gemensamt planeringsverktyg. Det har bedömts vara en bra lösning för kommuner av inlandskommunernas storlek och struktur. Avfallsplanen kommer därför att utgöras av en samlad strategi för avfall, grundvatten och giftfri miljö.

När en kommun upprättar eller ändrar en avfallsplan eller annan plan ska en process med miljöbedömning göras, om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Miljöbedömning är en process med syfte att integrera miljöaspekter i arbetet för att främja en hållbar utveckling. Processen innebär bland annat samråd och att miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

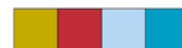
Samråd om planen ska miljöbedömas eller inte, behovsbedömningen, och om avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivning ska ske med berörda kommuner och länsstyrelsen. Kommunerna samråder i lednings- och projektgrupp och nu önskas även länsstyrelsens synpunkter.

Detta förslag till avgränsning och miljökonsekvensbeskrivning är i linje med det förslag som framtagits av tjänstemän på Samhällsbyggnadsförvaltningen i Lycksele kommun, kommunekolog Ingela Forsberg m.fl.

Behovsbedömning och avgränsning

För upprättande eller ändring av en avfallsplan krävs i princip alltid en miljöbedömning. Avfallsplanen och genomförande av åtgärdsplanerna syftar till miljöförbättringar inom aktuella områden och bedöms kunna medföra en betydande positiv miljöpåverkan, varför miljöbedömning med upprättande av miljökonsekvensbeskrivning genomförs.

Till en början övervägdes att en miljöbedömning inte skulle behövas, eftersom strategin/avfallsplanen inte tydligt anger nya förutsättningar för kommande tillstånd för miljöfarliga verksamheter/åtgärder som anges i bilaga 1 eller 3 i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, eller bedöms medföra betydande negativ miljöpåverkan med hänsyn till kriterierna i bilaga 4 till förordningen. Avfallsplanen medför exempelvis utredning av en hållbar hantering av kommunernas organiska avfall, men inga beslut om nya anläggningar, deponier eller insamlingssystem fastställs direkt genom planen. Miljöpåverkan från sådana åtgärder eller verksamheter bedöms bäst beskrivas och bedömas i samband med kommande tillståndsprövningar.

En miljökonsekvensbeskrivning för strategin ska tas fram och avgränsningen ska samrådas. Syftet med avgränsningen är att miljökonsekvensbeskrivningen ska koncentreras på de miljöfrågor som är mest relevanta där strategin kan medföra betydande miljöpåverkan.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska vara av rätt detaljeringsgrad och avvägd gentemot bedömningsmetoder, aktuell kunskap, allmänhetens intresse och att vissa frågor bättre bedöms vid andra prövningar. Nedan redovisas den föreslagna avgränsningen.

Metod för avgränsning

Som vägledning för strukturen av avgränsningen har Naturvårdsverkets "Handbok med allmänna råd om miljöbedömningar av planer och program" använts. Muntliga diskussioner har hållits inom kommunernas arbetsgrupp för framtagande av avfallsplanen.

Avgränsning i tid och rum

Avfallsplanen/strategin som ska bedömas har en tidplan för målen fram till 2020. Men de effekter som uppkommer på grund av planens mål och åtgärder kan ge en längre påverkan än så. Därför avses både de kortsiktiga och långsiktiga effekterna av strategin beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att behandla de generella effekterna av strategin inom kommunerna Vindeln, Bjurholm, Vännäs och Nordmaling.

Material för bedömning

Miljöbedömningen grundas på en sammanställning av befintligt material och befintlig kunskap. Inga särskilda inventeringar, undersökningar kommer att göras. Kommunerna genomförde under 2009 en plockanalys med undersökning av avfallens innehåll av förpackningar och farligt avfall. Resultatet tas inte med eftersom miljöbedömningsprocessen hunnit för långt när analysen är genomförd.

De viktigaste problemen i kommunerna

Under arbetet med strategin har ett antal problemområden identifierats:

- Sorteringen av avfall behöver bli bättre både när det gäller returpapper, förpackningar och farligt avfall. Det gäller även kommunernas egna verksamheter.
- Kommunerna tar idag på olika sätt hand om slam från avloppsanläggningar och använder det till jordförbättringsmaterial. Efterfrågan på materialet är dålig och det finns osäkerheter kring den framtida hanteringen, framförallt när det gäller återföring till jord- och skogsmark.
- För närvarande finns ingen bra behandlingsmetod för organiskt avfall i de berörda kommunerna. Matavfall från storkök, restauranger och hushåll körs idag till Umeå för förbränning.
- Huvuddelen av de förorenade områden som kommunerna har tillsynsansvar över är inte kartlagda och vissa behöver efterbehandlas.
- Kommunernas insamling, transport, hantering och behandling av avfall bidrar till utsläpp av klimatpåverkande ämnen.
- Vissa kommuner saknar reservvattentäkt och flera större dricksvattentäkter saknar eller har inaktuella vattenskyddsföreskrifter.

Betydande påverkan på olika aspekter

Det finns ingen entydig definition på vad som ska betraktas som betydande miljöpåverkan. Storleken på belastningen (eller förbättringen), hur känslig miljö som utsätts, osäkerhet och komplexitet i påverkan, kumulativa effekter osv. är faktorer som har betydelse för bedömningen.

Tabellen nedan beskriver om strategin efter en övergripande bedömning kan antas medföra betydande miljöpåverkan med avseende på olika aspekter enligt 6 kap 12 § miljöbalken. De aspekter som påverkas betydligt kommer att beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Tabell 1. Tabellen visar för vilka aspekter enligt 6 kap 12 § MB som strategin kommer att medföra betydande miljöpåverkan efter en översiktlig bedömning.

Aspekt	Påverkan	Kommentar
Biologisk mångfald	Ja	Utsläpp av farliga ämnen och föroreningar.
Befolkning	Ja	Insamlingssystemens användarvänlighet.
Människors hälsa	Ja	Utsläpp av farliga ämnen och föroreningar. Dricksvattenkvalitet.
Djurliv	Ja	Utsläpp av farliga ämnen och föroreningar.
Växtliv	Ja	Återföring av växtnäringsämnen till jord- och skogsbruk.
Mark	Ja	Återföring av växtnäringsämnen till jord- och skogsbruk. Påverkan från förorenade områden.
Vatten	Ja	Påverkan genom beaktande och fastställande av nya vattenskyddsföreskrifter och genom utsläpp av farliga ämnen och föroreningar.
Luft	Ja	Utsläpp vid insamling och hantering, särskilt avfallsförbränning.
Klimatfaktorer	Ja	Utsläpp vid insamling och hantering transport, och avfallsförbränning.
Materiella tillgångar	Nej	
Landskap	Nej	
Bebyggelse	Nej	
Forn- och kulturlämningar	Nej	
Annat kulturarv	Nej	

Miljö kvalitetsmålen

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i strategin.

Strategin bedöms påverka alla 16 miljö kvalitetsmål mer eller mindre direkt och indirekt. De miljö kvalitetsmål som bedöms påverkas mest av strategin är giftfri miljö, begränsad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, ingen övergödning, skyddande ozonskikt samt grundvatten av god kvalitet. Påverkan på dessa miljö kvalitetsmål kommer att beskrivas mer utförligt i miljökonsekvensbeskrivningen.

Tabellen nedan visar översiktligt vilka miljö kvalitetsmål som bedöms påtagligt påverkas av strategin.

Tabell 2. Tabell som visar bedömningen av vilka miljö kvalitetsmål som strategin kommer att påverka betydligt.

Miljö kvalitetsmål	Påverkan	Kommentar
Begränsad klimatpåverkan	Ja	Utsläpp vid insamling, transport. Hantering och behandling av avfall.

Frisk luft	Nej	Liten påverkan.
Bara naturlig försurning	Nej	Förbränning och felaktig hantering av svavelhaltigt avfall.
Giftfrimiljö	Ja	Risiklassning av förorenade områden, efterbehandling av nedlagda deponier, ökad sortering av farligt avfall, kemikalietillsyn och framtagande av rutiner för kemikalieolyckor.
Skyddande ozonskikt	Ja	Påverkan genom hantering av avfall som innehåller produkter med ozonnedbrytande ämnen t ex kylskåp.
Säker strålmiljö	Nej	Liten påverkan genom hantering av radioaktivt avfall.
Ingen övergödning	Ja	Hantering av avloppsvatten.
Levande sjöar och vattendrag	Nej	Liten påverkan.
Grundvatten av god kvalitet	Ja	Påverkan genom direkta och indirekta utsläpp vid hantering, förbränning m.m. Förorenade områden. Vattenskydd.
Hav i balans	Nej	Liten påverkan.
Myllrande våtmarker	Nej	Liten påverkan.
Levande skogar	Nej	Liten påverkan.
Ett rikt odlingslandskap	Nej	Liten påverkan.
Storslagen fjällmiljö	Nej	Liten påverkan.
God bebyggd miljö	Ja	Strategin utgör planeringsunderlag för utformning av system för avfallshantering. Avfallsmängder.
Ett rikt växt- och djurliv	Nej	Liten.

Miljö kvalitetsnormerna

Strategin bedöms inte medföra någon betydande påverkan på möjligheterna att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer för buller, fisk- och musselvatten.

Miljö kvalitetsnormerna för luftmiljö och de föreslagna miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten beaktas i beskrivning av konsekvenserna på aspekter som vatten och luft.

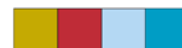
Miljö kvalitetsnormerna och strategins inverkan på dem kommer mot den bakgrunden inte beskrivas specifikt i miljökonsekvensbeskrivningen.

Riksintressen, Natura 2000 och områden skyddade enligt 7 kap Miljöbalken

Riksintressen finns för rennärning, naturvård, kulturmiljö, friluftsliv, mineral, kommunikation, energidistribution samt vindkraft. Strategin bedöms inte påverka riksintressen enligt 3 och 4 kap MB. Inga mark- eller vattenområden kommer att direkt exploateras eller nyttjas. Detta gäller även Natura 2000 områden, nationalparker, reservat, biotopskyddsområden, djur- och växtskyddsområden och strandskyddsområden. Dessa områden beskrivs därför inte i miljökonsekvensbeskrivningen.

Vattenskyddsområden kommer direkt att beröras av strategin och konsekvenserna för dessa medtas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Andra planer och program

I strategin beskrivs kopplingen till andra planer och program som antagits av respektive kommun i särskild bilaga och det medtas därför inte i miljökonsekvensbeskrivningen. De planer och program som beaktas vid framtagande av strategin är t ex kommunernas översiktsplaner, energiplaner/energi- och klimatstrategi, folkhälsopolitiskt program, handikappolitiskt program, ungdomspolitiskt program, näringslivspolicy och lokala program för utveckling och tillväxt.

Alternativ

Miljökonsekvensbeskrivningen ska beskriva rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd.

Ett nollalternativ med utgångspunkt i dagsläget och att inga nya åtgärder eller förändringar vidtas kommer att beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen och jämföras med strategiförslaget. Det bedöms inte relevant att ta fram fler alternativ för hela strategin, utan det lämnas till senare prövningar och utredningar. Alternativgenerering kommer att ske bland annat i samband med föreslagen utredning av möjligheter till omhändertagande av kommunernas organiska avfall. Möjligen redovisas enkla översiktliga alternativ för vissa delar i konsekvensbeskrivningen.

Uppföljning

I strategin redovisas hur uppföljning och utvärdering planeras. Detta redovisas i anslutning till miljökonsekvensbeskrivningsavsnittet.

Övrigt

Vissa av de aspekter och miljökvalitetsmål som beskrivits ovan och som antas påverkas av strategin, kan avföras eller beskrivas mindre omfattande i miljökonsekvensbeskrivningen, om de i ett senare skede visar sig att de inte påverkas av strategin.

Med hänsyn till att miljökonsekvensbeskrivningen integreras i dokumentet bedöms inte nödvändigt att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller en sammanfattning av dess innehåll.

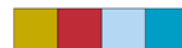
Ambitionen är att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning som är tydlig och lättillgänglig för medborgarna men ändå uppfyller lagkraven.

Roland Jakobsson
Bjurholms kommun

Jan Engman
Nordmalings kommun

Christer Nygren
Vindelns kommun

Inger Olofsson
Vännäs kommun

Bilaga 8

Organisation för framtagande av gemensam avfallsplan för fyra kommuner.

Styr- och ledningsgrupp (politiker och tjänstemannagrupp)

Nordmaling

Politiker

Ingemar Sandström
Ulla-Maj Andersson

Bjurholm

Ingemar Nyman

Vindeln

Ewa-May Karlsson

Vännäs

Matts Lundgren
Johan Söderling

Chefstjänstemän

Sune Höglander

Kurt-Allan Egelby

Eric Torstensson

Tore Forsberg

Projektgrupp (arbetsgrupp för framtagande av uppgifter till avfallsplan)

Nordmaling

Avfall/ VA/Gator

Jan Engman
Anders Berggren

Bjurholm

Roland Jakobsson
Monica Bjelkeby
Elisabet Lyksell

Vindeln

Christer Nygren

Vännäs

Inger Olofsson

Miljö

Christina Myrestam

Veronica Tengman

Margita Karlberg

Jan Olofsson

Håkan Olofsson

Malin Österlund

Thage Aronsson

